

Monitor
Programma Ruimte voor de Vecht

18 februari 2016

Colofon

Uitgave

provincie Overijssel

EDO-registratiekenmerk

2016/0055651

Datum

18 februari 2016

Auteur

Herman Hazelhorst

Dataverzameling en bewerking

team Beleidsinformatie

Tekst & Vormgeving

team Beleidsinformatie

Project/kenmerk**Inlichtingen bij**

Herman Hazelhorst

Eenheid Publieke Dienstverlening, team Beleidsinformatie

038 499 8546

H.Hazelhorst@overijssel.nl

Adresgegevens

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

Telefoon 038 499 88 99

Fax 038 425 48 88

www.overijssel.nl

postbus@overijssel.nl

Inhoudsopgave

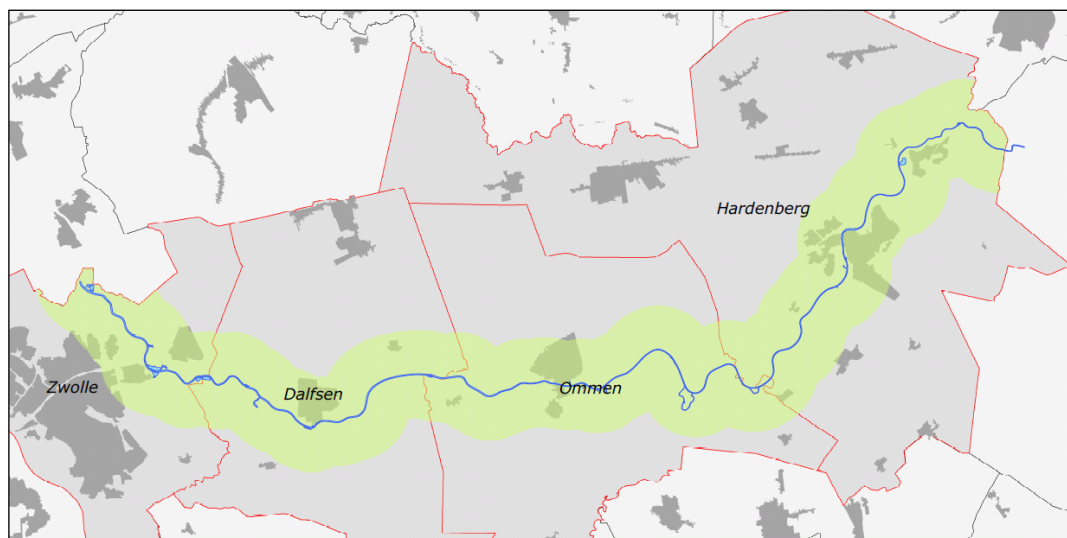
1	Inleiding	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Aanleiding	5
1.3	Probleemstelling	6
1.4	Doelstelling	6
2	Monitor	7
2.1	Inleiding	7
2.2	De monitor en indicatoren	7
2.4	Begrenzing gegevens per indicator	8
3	Resultaten	10
3.1	Totaalbeeld speerpunten en indicatoren	10
3.2	Resultaten Economische impuls (E)	15
3.3	Resultaten Waterveiligheid (W)	35
3.4	Resultaten Natuur (N)	41
3.5	Resultaten identiteit (I)	51
4	Literatuur	57
Bijlage 1	Overzicht indicatoren Monitor RvdV: frequentie metingen, volgende meting, bronnen en leveranciers	58
Bijlage 2	Toelichting indicatoren	59

1 Inleiding

1.1 Inleiding

De Overijsselse Vecht is de grootste van de kleine en de kleinste van de grote rivieren van Nederland. De bron van de Vecht ligt in de buurt van Darfeld, het Duitse Münsterland. De rivier is 167 kilometer lang. Ten noordwesten van Zwolle vloeit de Vecht samen met het Zwartewater.

Kaart 1: De Overijsselse Vecht, 2015

Bron: provincie Overijssel

Het Programma Ruimte voor de Vecht (RvdV) kent een lange geschiedenis, waarbij in 1996 in het toen gepubliceerde Gebiedsperspectief al gesproken wordt over de omvorming van de Vecht tot een "levende rivier". Een jaar later heeft Rijkswaterstaat de zogenaamde Vechtvisie opgesteld. Beide documenten samen boden goede aanknopingspunten voor het starten van een brede gebiedsontwikkeling in het Vechtdal. De eerste stappen hiertoe zijn in de jaren daarna gezet en hebben geleid tot de uitvoering van een aantal pilot-projecten. In 2005 heeft de provincie Overijssel aan Atelier Overijssel gevraagd een studie te doen naar de mogelijkheden van een gebiedsontwikkeling. Dit heeft geleid tot de publicatie *De levende Vecht* (2007). In datzelfde jaar startte een grensoverschrijdende samenwerking met overheden uit Duitsland, onder leiding van waterschap Velt en Vecht, om de Vechtvisie uit 1997 (van Rijkswaterstaat) te actualiseren.

In 2007 heeft provincie Overijssel het initiatief genomen tot het Programma RvdV, waarin overheden en particuliere organisaties samenwerken aan de brede gebiedsontwikkeling van het Vechtdal.

Met de gemeenten Hardenberg, Ommen, Dalfsen en Zwolle, de waterschappen Groot Salland en Vechtstromen, Staatsbosbeheer, het Overijssels Particulier Grondbezit, Marketing Oost, LTO-Noord, Natuur en Milieu Overijssel, VNO NCW en tal van andere betrokkenen in het gebied streeft de provincie Overijssel ernaar de Vecht te ontwikkelen tot een halfnatuurlijke laaglandrivier. Het Programma RvdV is daarbij het uitgangspunt. Meer ruimte voor het water wordt hierin gecombineerd met een veilige afvoer van hoogwater en de ontwikkeling en ontsluiting van de natuurlijke schatten van de Vecht. Daarmee ontstaan nieuwe kansen voor de economie en voor de sociale structuur in het Vechtdal.

De doelstellingen van het Programma RvdV zijn in het startdocument als volgt geformuleerd:

- verbeteren van de waterveiligheid; het te allen tijde garanderen van de waterveiligheid voor mens en dier in het Vechtdal
- versterken van sociaal-economische structuren (wonen, werken, leven); versterken van de economische dragers landbouw en toerisme en het verbinden van bewoners met de Vecht en het Vechtdal (Vechtdal-identiteit als richtlijn)
- integraal realiseren van de natuuropgaven (zowel water- als landnatuur) die liggen in het gebied. In eerste instantie binnen de uitvoeringsprojecten van het programma maar ook in het kader van Natura 2000-doelen.

In het *Startdocument Masterplan* (2008) worden voorts vijf statements genoemd die de inhoudelijke basis voor het *Masterplan* vormen. Dit zijn:

- ga voor de volle winst van de levende rivier
- maak en behoud het winterbed als grote groene open ruimte voor landbouw, natuur, recreatie en landschap
- maak van de rivier de voorkant van het Vechtdal
- organiseer de bezoekersstromen
- maak de Vecht manifest

De visie die het Breed Bestuurlijk Overleg (BBO) hieruit gedestilleerd heeft, en in het Masterplan verder is uitgewerkt, luidt: "Vanuit de [bovengenoemde] doelstellingen bestaat de centrale ambitie om de duurzaamheid, robuustheid, ruimtelijke kwaliteit en samenhang in het gebied te versterken door de rivier de Vecht verder om te vormen tot een veilige herestelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier". De visie is verbeeld in een *Beeldmanifest* van de halfnatuurlijke Vecht in een bijzonder Vechtdal in het jaar 2050. Er is eveneens een *Uitvoeringsprogramma* opgesteld.

Het uitvoeringsprogramma van het Masterplan was een aanzet tot het formuleren van projecten. In 2010 is er een gezamenlijke selectie gemaakt van projecten die in de periode tot 2020 uitgevoerd gaan worden. De projectvoorstellen zijn verder uitgewerkt en verwoord in de *Regionale Voorkeursvariant*. De in het masterplan genoemde ontwerpprincipes zijn leidend geweest in die selectie. Deze ontwerpprincipes, die ook voor het Uitvoeringsprogramma 2016-2018 van belang zijn, zijn:

- geen restauratie, maar herstel
- geen losse projecten, maar robuuste eenheden
- versterking door samenhang
- maatwerk in ontwerp en proces
- uitvoeringszekerheid door realiteitszin

Een belangrijk deel van het Masterplan wordt met de Regionale Voorkeursvariant al gerealiseerd.

In het *Programmaplan 2012-2015* is het eerste deel van de Regionale Voorkeursvariant geprogrammeerd. Dit programmaplan is jaarlijks geactualiseerd. Een groot deel van dit programma is inmiddels uitgevoerd.

1.2 Aanleiding

Het Programma RvdV heeft tot doel om het Vechtdal voor verschillende thema's een impuls te geven. Door het opstellen van de beide uitvoeringsprogramma's en het uitvoeren van projecten worden verschillende ambities in het Vechtdal verwezenlijkt. Voor het programma zijn vier speerpunten vastgesteld:

- verbeteren van de waterveiligheid
- stimuleren van de regionale economie
- realiseren van hoge natuurwaarden
- het versterken van de identiteit van het Vechtdal

Het programma RvdV is gestart in 2007 en met het Masterplan RvdV (2009) is er concrete invulling gegeven aan de realisatie van de doelstellingen. Met de provincie als trekker van het programma worden projecten gerealiseerd met 13 samenwerkingspartners. Achtergrondinformatie betreffende de thema's, locaties en uitvoerders van de projecten kan gevonden worden op www.ruimtevoordevecht.nl.

In het BBO is vastgesteld dat in de periode 2015–2018 een project 'Monitoring' zal worden opgezet om de voortgang van de programmadoelen te monitoren. Tot op heden heeft er geen monitoring op het behalen van programmadoelen plaatsgevonden, maar wel op projectniveau. De voorliggende integrale Monitor RvdV is een eerste opzet en uitwerking van deze wens vanuit het BBO.

1.3 Probleemstelling

De provincie Overijssel heeft, als initiator en trekker van het Programma RvdV, de opgave om de projecten te coördineren en te verbinden. Daarom is het van belang inzicht te verkrijgen hoe het Vechtdalgebied zich ontwikkelt. Aan de hand daarvan kan nagegaan worden waar eventuele knelpunten liggen en besloten worden op welke onderdelen bijsturing nodig is.

Tot nu toe ontbrak een overzicht van de voortgang van de programmabrede ambities en is in het BBO aangegeven dat er behoefte is aan een project 'monitoring' voor de programmaperiode 2016-2018.

Daarbij gaat het om een brede integrale monitor die de ontwikkelingen in het Vechtdalgebied verbindt aan de programmabrede ambities.

1.4 Doelstelling

De voorliggende integrale Monitor RvdV laat een aantal ontwikkelingen in het Vechtdal zien over de periode 2009-2014. Per speerpunt is een aantal indicatoren opgenomen die gerelateerd zijn aan de doelstellingen en ambities van het programma RvdV.

Doelstelling van deze Monitor is om belangrijke ontwikkelingen in het Vechtdal vast te leggen en die gesignaleerde ontwikkelingen naast de doelstellingen uit het programma RvdV te leggen. Per speerpunt moet duidelijk worden of het programma op koers zit of dat op punten bijsturing nodig heeft.

Deze integrale of brede Monitor heeft dus niet als doel om de resultaten van de projecten in beeld te brengen en te evalueren. Het volgen van de uitvoering van projecten wordt regelmatig geagendeerd in het BBO.

Kennis over het behalen van de programmadoelen is nodig om als samenwerkende partners gezamenlijk de kwaliteit van het programma te waarborgen en de juiste koers te varen. De monitor kan dienen als handvat om de coördinatie en sturing op het niveau van de ambities en hoofddoelstellingen te verbeteren. De Monitor RvdV biedt daarbij een handvat voor de ambtelijke en bestuurlijke coördinatie van het programma en daarmee de functionaliteit van het programma verbeteren.

De Monitor RvdV zal de samenwerkende partners in staat stellen om:

- de voortgang in het behalen van de programmadoelen beter te bewaken
- knelpunten in het behalen van de doelstellingen tijdig te signaleren, waardoor effectiever bijsturing kan plaatsvinden

Naast deze brede en integrale Monitor RvdV loopt er ook een monitoring specifiek gericht op de actuele ontwikkelingen voor de thema's Waterveiligheid, Kaderrichtlijn Water (KRW) en Natuur. Deze monitoring is opgenomen in het monitoringsplan RvdV 2015-2018.

De beide monitoringsprogramma's vinden specifiek op eigen niveau plaats en moeten gezamenlijk leiden tot een effectiever sturing op programmadoelen en de uitvoering van projecten.

2 Monitor

2.1 Inleiding

De Monitor RvdV is gebaseerd op bestaande gegevens die bij de partners, organisaties en onderzoeksinstellingen voorhanden zijn. Het uitgangspunt is om 100% gebruik te maken van gegevens die reeds worden verzameld voor monitoring of andere doeleinden en deze in de Monitor RvdV te implementeren. Per speerpunt zijn een aantal indicatoren vastgesteld die gezamenlijk voldoende beeld moeten geven over de ontwikkeling van het speerpunt. Die ontwikkeling moet vervolgens inzicht verschaffen of die positief dan wel negatief is in relatie tot de doelstellingen van het programma.

Het Programma RvdV heeft tot doel om het Vechtdal te ontwikkelen tot een gebied met een sterke regionale economie, goede waterveiligheid, hoge natuurwaarden en een sterke identiteit.

De Monitor RvdV is erop gericht om voor deze vier speerpunten de ontwikkelingen in het Vechtdal vast te leggen en te presenteren. Hiertoe zijn per speerpunt een aantal indicatoren opgesteld. Het uitgangspunt van de Monitor RvdV is om aan de hand van dat de set indicatoren per speerpunt een indicatief beeld te schetsen van de ontwikkeling en deze naast de programmadoelstellingen te leggen. Hieruit volgt of het programma op koers ligt qua doelstellingen of dat er op punten (bij)gestuurd moet worden. Het is de bedoeling de monitor jaarlijks te vullen en in het BBO van oktober voor te leggen.

2.2 De monitor en indicatoren

In opdracht van de provincie Overijssel is in mei 2015 door Wendel van Battum het rapport *Advies programmamonitor Ruimte voor de Vecht* opgesteld. Dit advies heeft de basis gelegd voor de verdere uitwerking van de brede monitor die nu voorligt. Naar aanleiding van de adviesrapportage is een projectgroep samengesteld waarin de volgende personen vertegenwoordigd zijn:

- Michiel van Willigen; beleidsadviseur waterschap Groot Salland
- Gertie Schmidt; adviseur watersysteem waterschap Vechtstromen
- Annemiek Riefel; adviseur kennis en onderzoek Marketing Oost
- Dick Hoek; beleidsadviseur team Beleidsinformatie, eenheid Publieke Dienstverlening, provincie Overijssel
- Herman Hazelhorst; onderzoeker team Beleidsinformatie, eenheid Publieke Dienstverlening, provincie Overijssel

De projectgroep heeft op basis van de adviesrapportage per speerpunt een aantal indicatoren gekozen en afspraken gemaakt over de invulling en uitwerking daarvan. Er is bewust voor gekozen om een overzichtelijke en compacte monitor samen te stellen mede om een en ander werkbaar te houden. Het aantal indicatoren per speerpunt varieert van 5 tot maximaal 11. In totaal is een lijst van 29 indicatoren opgesteld (tabel 1). Elke indicator is een meetbare eenheid die betrekking heeft op een of soms twee van de vier speerpunten. In bijlage 1 is de lijst met 29 indicatoren opgenomen met daarin een overzicht van de meetfrequentie, wanneer de volgende meting plaatsvindt en wie de bron en leverancier is. In bijlage 2 is een uitgebreide toelichting per indicator opgenomen.

2.4 Begrenzing gegevens per indicator

In paragraaf 2.1. werd al genoemd dat het cijfermateriaal in deze monitor gebaseerd is op bestaande gegevens die bij de partners, organisaties en onderzoeksinstellingen verzameld worden en dus beschikbaar zijn.

De consequentie hiervan is dat per indicator het gebied waarbinnen de gegevens verzameld zijn kan verschillen. Zo maakt Marketing Oost voor de toeristische regio Vechtdal gebruik van onderzoekscijfers uit de gemeenten Hardenberg, Ommen, Dalfsen en Staphorst. Voor de werkgelegenheidscijfers is bijvoorbeeld een zone van 5 km aan weerszijden van de Vecht aangehouden. Hoewel het onderzoeksgebied per indicator verschilt kan er vanuit worden gegaan dat de gepresenteerde beelden en trends in deze monitor representatief zijn voor het Vechtdal en gelinkt kunnen worden aan de doelstellingen van het Programma RvdV.

Met betrekking tot de gegevens van de 30 indicatoren zijn 5 verschillende typen gebieden of begrenzingen aangehouden. Onderaan de figuren, bij de uitwerking van de indicator, is voor de typering van het gebied/de begrenzing een codering aangebracht. Als volgt:

Code	Typering/begrenzing
4gem	Grondgebied vier gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg
3gem	Grondgebied drie gemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg
Toeristische regio Vechtdal	Grondgebied Hardenberg, Ommen, Dalfsen en Staphorst
4gem & strook 2 km	4 Vechtdalgemeenten met 2 km aan weerszijden van de Vecht
4gem & strook 5 km	4 Vechtdalgemeenten met 5 km aan weerszijden van de Vecht
Groot Salland	Werkgebied Vechtdal Groot Salland
Vechtstromen	Werkgebied Vechtdal Vechtstromen
Vecht	Rivier en winterbed

Tabel 1: Overzicht van de gekozen indicatoren en de relatie tot de 4 speerpunten uit het Masterplan Ruimte voor de Vecht.

	Indicatoren	4 speerpunten Ruimte voor de Vecht			
		Stimuleren regionale economie	Verbeteren waterveiligheid	Realiseren natuur-opgaven	Versterken identiteit
E	Economische impuls				
E1	Aantal bedrijven	X			
E2	Werkgelegenheid Vechtdalregio	X			
E3	Schaalontwikkeling landbouw	X			
E4	Werkgelegenheid sector recreatie en toerisme	X			
E5	Aantal overnachtingen recreatie en toerisme	X			
E6	Inkomsten toeristische overnachtingen	X			
E7	Leefstijlprofielen recreatie	X			
E8	Bevaarbaarheid Vecht	X			
E9	Wandelmogelijkheden	X			
E10	Recreatie inwoners Vechtdal	X			
E11	Publiciteitswaarde	X			
W	Waterveiligheid				
W1	Veiligheid primaire keringen		X		
W2	Veiligheid regionale keringen		X		
W3	Rivierverruiming benedenstroms		X	X	
W4	Rivierverruiming bovenstroms		X	X	
W5	Beleving veiligheid bewoners		X		X
W6	Bewustzijn wateroverlast bewoners		X		X
N	Natuurwaarden				
N1	Natuurvriendelijke oevers			X	
N2	Aanwezigheid natuur binnen EHS			X	
N3	Agrarisch natuurbeheer			X	
N4	Aanwezigheid stroomdalgraslanden			X	
N5	Kwaliteit waterlichamen bovenstroms			X	
N6	Kwaliteit waterlichamen benedenstroms			X	
N7	Vispasseerbaarheid			X	
I	Identiteit				
I1	Landelijke bekendheid spontaan				X
I2	Beleving aantrekkelijkheid voor recreatie				X
I3	Gevoel Vechtdaller te zijn				X
I4	Zichtbaarheid Vecht woonomgeving				X
I5	Waardering leefomgeving				X

3 Resultaten

3.1 Totaalbeeld speerpunten en indicatoren

Een totaaloverzicht van de scores van de 30 indicatoren is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Scores van de indicatoren in relatie tot de hoofddoelingen uit het Masterplan RvdV (2008)

- 😊 = de indicator laat een beeld/ontwikkeling zien die voldoende aansluit bij de doelstellingen RvdV
- 😬 = de indicator laat een beeld/ontwikkeling zien die enigszins past bij de doelstellingen RvdV, maar de mate waarin is onvoldoende (bijv. niet halen van normen)
- 😞 = de indicator laat een beeld/ontwikkeling zien die onvoldoende aansluit bij de doelstellingen RvdV; de gesignaleerde ontwikkeling is ongewenst

	Indicatoren	Oordeel
E	Economische impuls	
E1	Aantal bedrijven	😊
E2	Werkgelegenheid	😊
E3	Schaalvergroting landbouw	😊
E4	Werkgelegenheid sector recreatie en toerisme	😊
E5	Aantal overnachtingen recreatie en toerisme	😊
E6	Inkomsten toeristische overnachtingen	😊
E7	Leefstijlprofielen recreatie	<i>nulmeting*</i>
E8	Bevaarbaarheid Vecht	😊
E9	Wandelmogelijkheden	😊
E10	Recreatie inwoners Vechtdal	😞
E11	Publiciteitswaarde	😊
W	Waterveiligheid	
W1	Veiligheid primaire keringen	😞
W2	Veiligheid regionale keringen	😊
W3	Rivierverruiming benedenstrooms	😊
W4	Rivierverruiming bovenstrooms	😊
W5	Beleving veiligheid bewoners	😊
W6	Bewustzijn wateroverlast bewoners	😊
N	Natuurwaarden	
N1	Natuurvriendelijke oevers	😊
N2	Aanwezigheid natuur binnen EHS	😊
N3	Agrarisch natuurbeheer	😞
N4	Aanwezigheid stroomdalgraslanden	😊
N5	Kwaliteit waterlichamen bovenstrooms	😬
N6	Kwaliteit waterlichamen benedenstrooms	😬
N7	Vispasseerbaarheid	😞
I	Identiteit	
I1	Landelijke bekendheid spontaan	😊
I2	Beleving aantrekkelijkheid voor recreatie	😊
I3	Gevoel Vechtdaller te zijn	😊
I4	Zichtbaarheid Vecht woonomgeving	<i>nulmeting*</i>
I5	Waardering leefomgeving	😊

* Twee indicatoren (E7, I4) zijn niet beoordeeld, omdat voor beide tot nu toe slechts een meting is uitgevoerd.

Hierna wordt per speerpunt het overall-beeld nader beschreven.

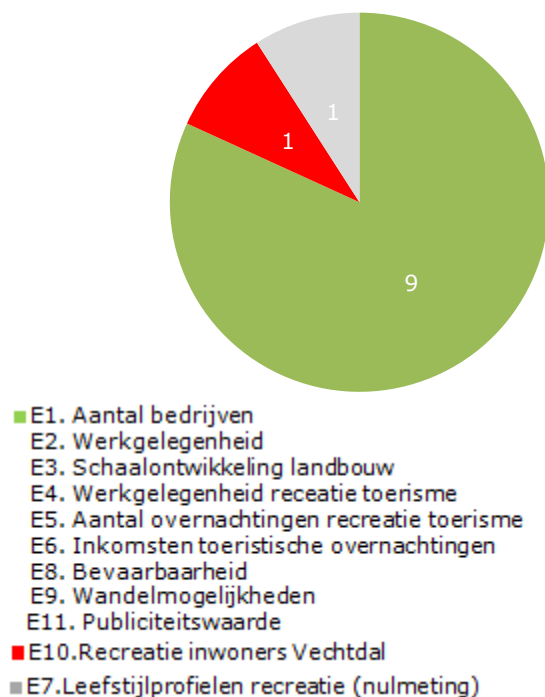
Economische impuls

Het overall-beeld voor het speerpunt Economische impuls is positief. Van de 11 indicatoren laten er tien een trend zien die past bij de doelstellingen vanuit RvdV (grafiek 1). Het aantal bedrijven (E1), aantal banen (E2), het aantal banen in de sector recreatie en toerisme (E4), de inkomsten uit toeristische overnachtingen (E6), bevaarbaarheid (E8) en wandelmogelijkheden (E9) en de publiciteitswaarde (E11) laten allemaal een toename zien en dat is vanuit RvdV gewenst.

De schaalvergroting in de landbouw (E3) volgt de ontwikkeling die ook landelijk gaande is. De landbouw is een van de belangrijke economische dragers in het Vechtdal. De vastgestelde trend in het Vechtdal past bij de doelstelling RvdV, waarbij het behouden van agrarische bedrijvigheid in het gebied uitgangspunt is. Het aantal toeristische overnachtingen (E5) bleef in de periode 2009-2014 ongeveer gelijk en laat een vergelijkbare ontwikkeling of trend zien die zich in Overijssel en Nederland voordeed. De enige indicator die een negatieve trend laat zien en die ongewenst is in relatie tot de doelstelling is het aantal bewoners in het Vechtdal dat in de vrije tijd wel eens bij de Vecht komt (E10). Over de periode 2011-2015 is een lichte afname vastgesteld en dat is vanuit de doelstelling RvdV niet gewenst.

Een oordeel over de leefstijlgroepen recreatie (E7) kan niet worden gegeven. In 2013 is een nulmeting uitgevoerd en er kan nog geen ontwikkeling worden aangegeven.

Grafiek 1: Verdeling kleurenscores 11 indicatoren Economische impuls

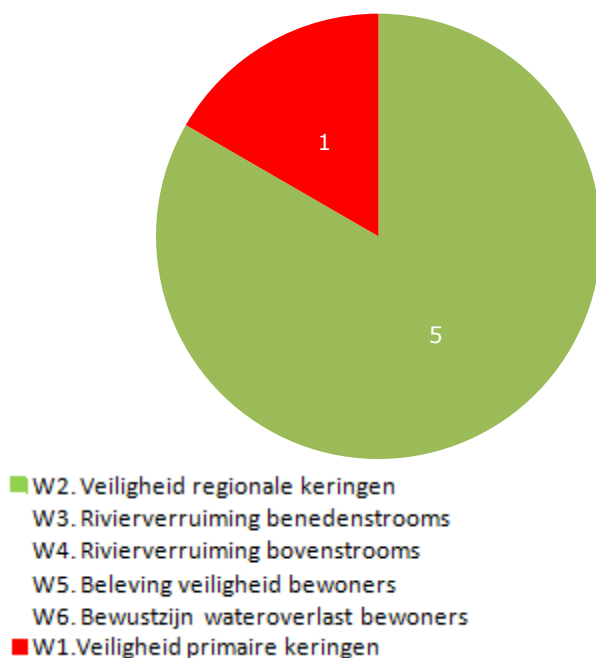
Waterveiligheid

Het overall-beeld voor het speerpunt Waterveiligheid is overwegend positief. Van de zes indicatoren laten vijf indicatoren een ontwikkeling zien die positief is en past bij doelstellingen van RvdV. In de periode 2011-2015 is er flink gewerkt aan het herstel van de regionale keringen en momenteel voldoet 91% aan de veiligheidsnormen. Hetzelfde geldt voor de waterberging in het beneden- en bovenstroomse deel (W3 en W4). In de periode 2009-2014 hebben diverse ontgrondingen plaatsgevonden in het kader van de aanleg van meanders en geulen, inrichting EHS, de aanpak van de Vechtoevers en natuurinrichting. Jaarlijks zijn ontgrondingen uitgevoerd en in 2015 bedroeg de totale ontgroning in het benedenstroomse deel 444.734 m³ en in het bovenstroomse deel 174.000 m³. Door de ontgrondingen krijgt de Vecht meer ruimte en is de waterveiligheid toegenomen.

In 2011, 2013 en 2015 zijn bewonersonderzoeken uitgevoerd in het Vechtdal. Deze hebben aangetoond dat een klein deel van de Vechtdalbewoners (6-7%) bang is voor een overstroming en dat het water de woning zal bereiken (W5). Het percentage in het Vechtdal ligt lager dan in Overijssel en beduidend lager dan in West-Overijssel en Nederland. Onderzoek naar het bewustzijn onder Vechtdalbewoners dat wateroverlast kan ontstaan door overstrooming van de Vecht (W6) toonde aan dat 9 op de 10 inwoners zich daarvan bewust is. In de periode 2011-2015 nam het bewustzijn toe van 83% naar 89%. De resultaten van de bewonersonderzoeken (naar angst en bewustzijn) sluiten aan bij de doelstellingen van RvdV. Een geringe angst onder de bevolking en een hoog en toenemend bewustzijn zijn twee aspecten die goed aansluiten bij de wensen vanuit het programma.

De veiligheid van de primaire keringen (W1) is de enige indicator die binnen de periode 2009-2015 een onvoldoende ontwikkeling laat zien in relatie tot de doelstelling van RvdV. Van de totaal 61.403 meter aan primaire keringen voldeed in 2015 22.616 meter niet aan de veiligheidsnormen (37%). Zoomen we specifiek in op de twee dijkringen waarover het gaat dan geldt dat van Dijkkring 9 20% niet voldoet aan de eisen en dat van Dijkkring 52 57% niet voldoet. Over de periode 2009-2015 heeft er vrijwel geen verbetering plaatsgevonden: lichte herstelmaatregelen leidden bij Dijkkring 9 tot 1% verbetering, de situatie van Dijkkring 52 bleef over de hele periode onveranderd.

Grafiek 2: Verdeling kleurenscores zes indicatoren Waterveiligheid

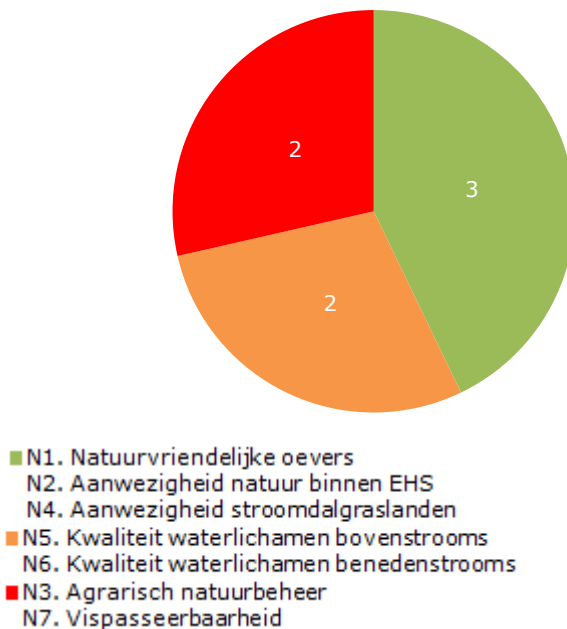

Natuur

Het overall-beeld voor het speerpunt Natuur is wisselend. Van de zeven indicatoren laten er drie een positieve ontwikkeling zien, twee een negatieve en onvoldoende ontwikkeling, en twee een lichte maar onvoldoende verbetering.

Drie indicatoren laten een ontwikkeling zien die positief is en past bij de doelstellingen uit het programma RvdV. Het gaat om natuurvriendelijke oevers (N1), aanwezigheid natuur EHS (N2) en de aanwezigheid van stroomdalgraslanden (N4). Sinds 2009 is de ontstening van de Vechtoevers fors toegenomen. In 2014 was van de totale lengte 39% ontsteend. Ontstening is van groot belang binnen het programma om te komen tot een halfnatuurlijke laaglandrivier. In de periode 2009-2014 is flink gewerkt aan het verwerven van gronden ten behoeve van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en daarnaast ook aan de inrichting daarvan. In die periode werd 456 hectare grond in eigendom verworven en 478 hectare grond ingericht. Deze ontwikkeling zal een bijdrage leveren aan het behalen van de doelstellingen gericht op de realisatie van natuur. De aanwezigheid van stroomdalgraslanden is in 2015 ten opzichte van 1990 met 10% toegenomen mede als gevolg van het uitvoeren van natuurherstelprojecten sinds 2004.

Grafiek 3: Verdeling kleurenscores zeven indicatoren Natuur

Twee indicatoren laten een trend zien die niet strookt met de doelstellingen vanuit RvdV. Het gaat om agrarisch natuurbeheer (N3) en de indicator vispasseerbaarheid (N7). Het agrarisch natuurbeheer is ten opzichte van 2010 met 24% afgenomen. Als we specifiek het type weidevogelbeheer eruit lichten dan is de afname nog groter, namelijk 35%. Het implementeren van agrarisch natuurbeheer in de bedrijfsvoering door boeren is een goede mogelijkheid om via een ander spoor dan bijvoorbeeld EHS-inrichting de natuurwaarden in het Vechtdal te vergroten. Van de zes vispassages in de Vecht voldoet er slechts een (na aanpassingswerkzaamheden). De overige vispassages werken onvoldoende (3) of de werking is niet duidelijk. Bij een halfnatuurlijke laaglandrivier behoort een gezond rivier-ecosysteem met een goede visstand. Voldoende mogelijkheden voor vismigratie is een essentiële eis waaraan voldaan moet worden om te komen tot een goede visstand.

De twee indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteit van de waterlichamen (N5 en N6) zijn op oranje gezet, omdat ze niet voldoen aan de normen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), maar voor enkele parameters wel een verbetering laten zien. De ontwikkeling gaat dus de goede kant uit, maar er wordt nog niet voldaan aan de normen. De kwaliteit van de waterlichamen in het bovenstroomse deel voldoet voor de drie parameters macrofauna, macroflora en vis niet aan de normen. Voor vis geldt dat er een lichte verbetering is vastgesteld.

De kwaliteit van de waterlichamen in het benedenstroomse deel laten een iets ander beeld zien. De parameter waterflora liet een verbetering zien en voldoet nu aan de norm. Ook voor de parameter vis werd een verbetering vastgesteld, maar de gemeten toestand voldoet nog niet aan de norm. De parameter macrofauna scoorde minder dan in de periode 2009-2011 waardoor de toestandsbepaling in 2012-2014 onder de normering uitkomt.

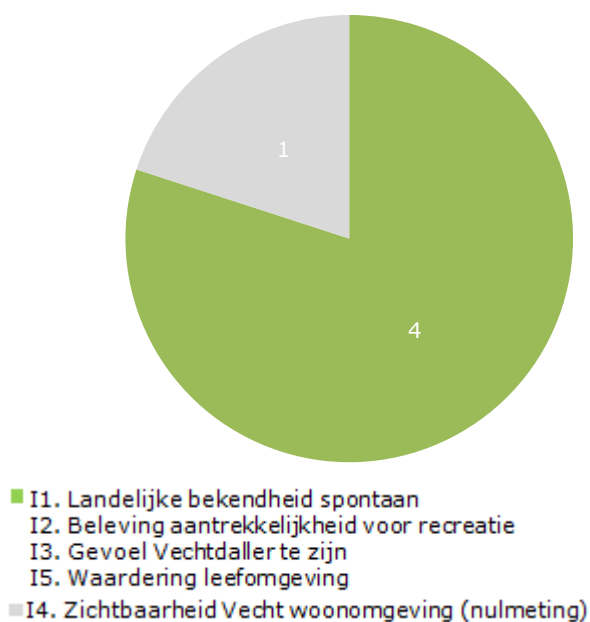
Identiteit

Het overall-beeld voor het speerpunt Identiteit is positief. Van de vijf indicatoren laten er vier een positieve ontwikkeling zien die past bij de doelstellingen RvdV. Het gaat om landelijke bekendheid spontaan (I1), de beleving aantrekkelijkheid voor recreatie (I2) het gevoel Vechtdaller te zijn (I3) en waardering leefomgeving (I5). Over de periode 2011-2015 kan geconcludeerd worden dat de identiteit van het gebied versterkt is en dat daarmee een positieve bijdrage geleverd is aan de doelstelling RvdV.

De indicator zichtbaarheid Vecht woonomgeving (I4) is op grijs gezet omdat die tot nu toe één keer is gemeten (nulmeting 2015).

De landelijke bekendheid van het Vechtdal is in de periode 2009-2014 gestegen van 1% naar 6%. De toename van de bekendheid is goed voor met name de recreatieve sector en zal leiden tot een positieve impuls. Datzelfde geldt voor het percentage Vechtdalbewoners dat het Vechtdal aantrekkelijk vindt voor recreatie: dit percentage steeg in de periode 2011-2015 van 90 naar 94. Het gevoel Vechtdaller te zijn laat eveneens een positieve trend zien en steeg over de periode 2011-2015 met 12%. Wel met de kanttekening dat sinds 2013 een daling optrad. Vechtdalbewoners gaven in 2015 hun woonomgeving een rapportcijfer 8,1 en daarmee was ten opzichte van 2011 en 2013 sprake van een lichte stijging.

Grafiek 4: Verdeling kleurenscores vijf indicatoren Identiteit

3.2 Resultaten Economische impuls (E)

3.2.1 Samenvattend beeld economische impuls

Van het speerpunt Economische impuls scoren de indicatoren als volgt:

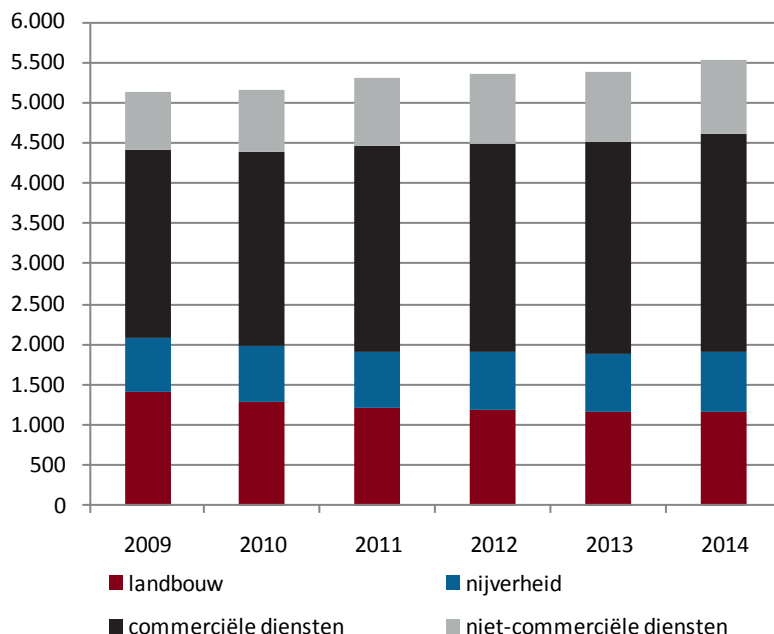
- E1 Het aantal bedrijven in het Vechtdal is sinds 2009 met 8% licht gestegen.
- E2 Het aantal banen in het Vechtdal is sinds 2009 met 15% toegenomen.
- E3 Het aantal rundveebedrijven in de gemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg is sinds 2009 met circa 10% afgenomen, terwijl de rundveestapel met 3% toenam en het gemiddeld aantal dieren op een bedrijf met 14%.
- E4 Het aantal banen in de sector recreatie en toerisme nam in de periode 2009-2014 toe met 550 banen (+8%). In vergelijking met Overijssel en Nederland is die toename hoger te noemen.
- E5 Het aantal binnenlandse overnachtingen schommelde in de periode 2009-2014 rond de 2 miljoen en volgt de op- en neerwaartse trend in Overijssel en Nederland. Het aantal buitenlandse overnachtingen lag in 2014 op hetzelfde niveau als in 2012. De ontwikkeling is gelijk aan die in Overijssel.
- E6 De inkomsten uit binnenlandse toeristische overnachtingen laat in 2012-2014 jaarlijks een stijging zien: over de hele periode stegen de inkomsten met € 5,9 miljoen. Dit beeld sluit aan bij dat in Overijssel met een stijging van € 19,8 miljoen. De inkomsten uit buitenlandse overnachtingen steeg over de periode 2012-2014 met € 3,3 miljoen. In Overijssel was eveneens sprake van een stijging met € 12,1 miljoen.
- E7 Een nulmeting in 2013 laat zien dat het leefstijlprofiel Lime onder verblijfsrecreanten met 28% hoog scoort en daarmee het hoogst is binnen Nederland. Een nulmeting in 2013 laat zien dat het leefstijlprofiel Geel met 24% onder dagrecreanten zeer hoog scoort en daarmee het hoogst is binnen Nederland.
- E8 Bevaarbaarheid: het aantal sluispassages in het benedenstroomse deel van de Vecht laat over de periode 2009—2015 een stijging zien bij Vilsteren van 32% en bij Vechterweerd van 22%.
- E9 Er ligt in het Vechtdal een hoogwaardig netwerk aan wandelroutes; 22% van het Overijssels netwerk ligt in het Vechtdal.
- E10 Ongeveer 9 op de 10 Vechtdalbewoners komt in hun vrije tijd wel eens bij de Vecht. Over de periode 2011-2015 is een licht dalende trend vastgesteld.
- E11 De publiciteitswaarde van het Vechtdal steeg van € 438.261,- in 2011 naar € 564.390,- in 2013.

3.2.2 Beeld indicatoren economische impuls

E1. Aantal bedrijven

Grafiek 5: Bedrijven in het Vechtdal, 2009-2014 (aantal)

Gebied: 4gem & strook 5 km

Bron: BIRO

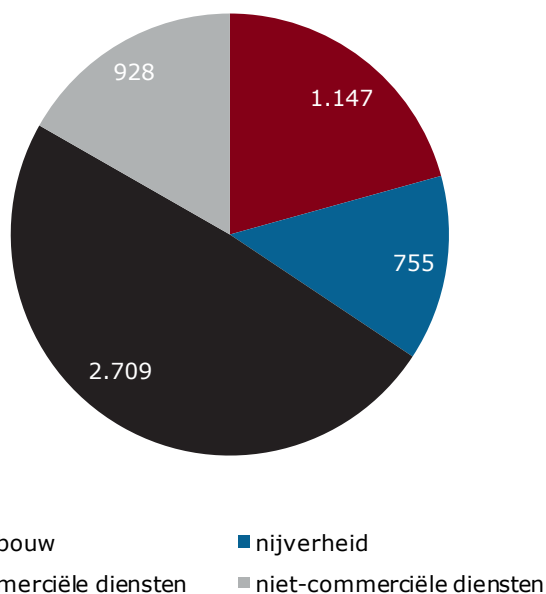
Sinds 2009 is het aantal bedrijven in het Vechtdal gestegen van 5.146 naar 5.539 (+8%).

Drie sectoren laten een stijging zien: commerciële diensten van 2.346 naar 2.709 (+15%), niet-commerciële diensten van 731 naar 928 (+27%) en nijverheid van 667 naar 755 (+13%).

De landbouwsector laat als enige een daling zien van het aantal bedrijven over de periode 2009-2014: van 1.402 naar 1.147 (-18%). Dat betekent dat in de landbouw bijna 1 op de 5 bedrijven is verdwenen.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De stijging van het aantal bedrijven met 8% over de periode 2009-2014 is in relatie tot deze doelstelling gewenst en positief te noemen. Een kanttekening daarbij is dat binnen de vier sectoren de ontwikkeling in de landbouw afwijkt. In die sector is bijna 1 op de 5 bedrijven verdwenen.

Grafiek 6: Verdeling bedrijven per sector in het Vechtdal, 2014 (aantal)

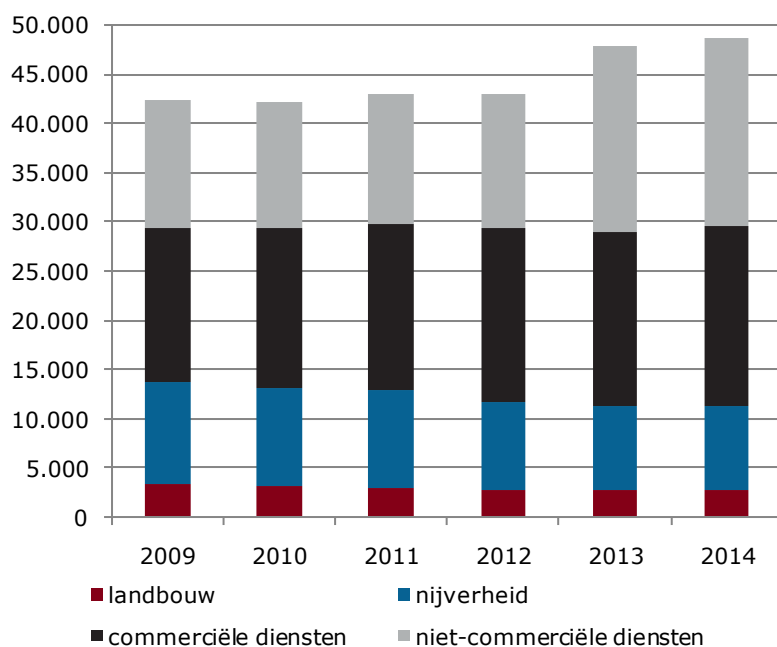

Gebied: 4gem & strook 5 km
Bron: BIRO

E2. Werkgelegenheid

Grafiek 7: Banen in het Vechtdal, 2009-2014 (aantal)

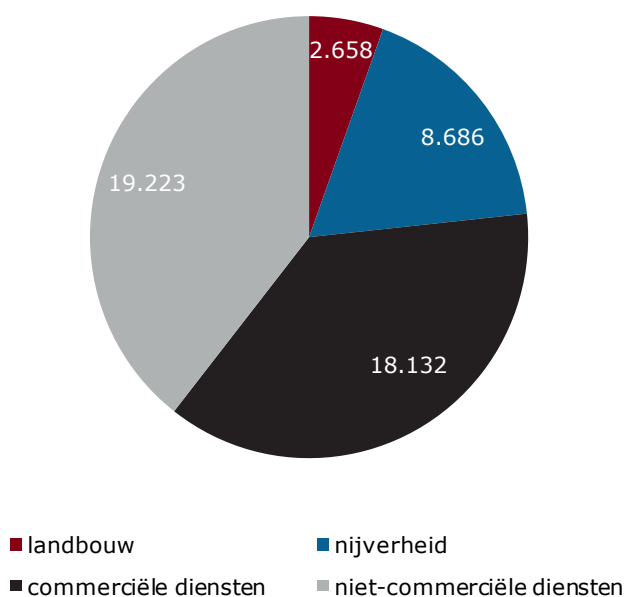
Gebied: 4gem & strook 5 km
Bron: BIRO

Sinds 2009 is het aantal banen in het Vechtdal gestegen van 42.374 naar 48.699 (+15%).

De sectoren landbouw en nijverheid laten een daling van het aantal banen zien. In de landbouw daalde het aantal banen van 3.345 naar 2.658 (-21%) en in nijverheid van 10.271 naar 8.686 (-15%). In de sector niet-commerciële diensten steeg het aantal banen zeer fors van 13.110 naar 19.223 banen (+47%) en in de sector commerciële diensten van 15.68 naar 18.132 (+16%).

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De ontwikkeling van de werkgelegenheid over de periode 2009-2014 is in relatie tot deze doelstelling gewenst en positief te noemen. Een kanttekening daarbij is dat binnen de vier sectoren de ontwikkeling verschillend is geweest met dalingen in de landbouw en nijverheid en stijgingen in de sectoren commercieel en niet-commercieel.

Grafiek 8: Verdeling banen per sector in het Vechtdal, 2014 (aantal)

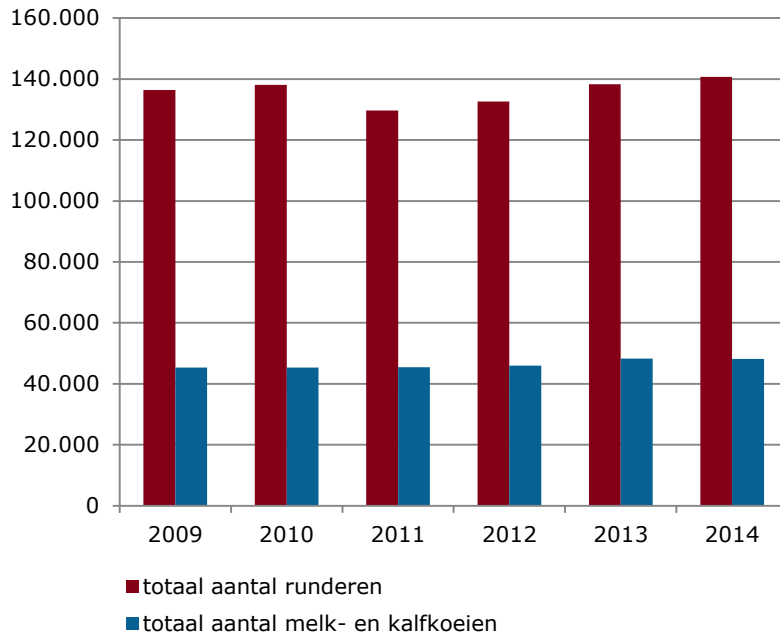
Gebied: 4gem & strook 5 km

Bron: BIRO

E3. Schaalvergroting landbouw

Grafiek 9: Runderen en melk- en kalfkoeien in de Vechtdalgemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg, 2009-2014 (aantal)

Gebied: 3gem
Bron: CBS Statline

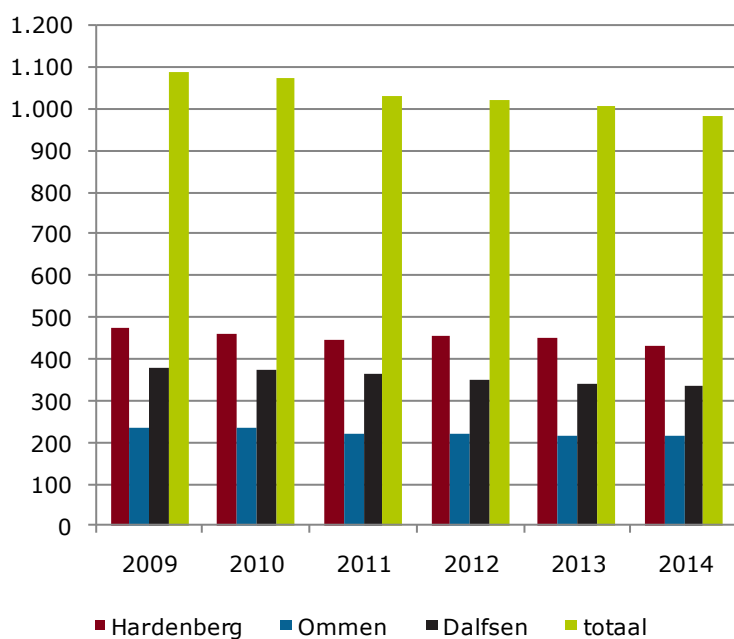
Het totaal aantal runderen in de drie Vechtdalgemeenten Dalfsen, Ommen en Hardenberg is in de periode 2009-2014 gestegen van 136.400 naar 140.695. Dat is een toename van 4.295 runderen (+3,1%). Zoomen we specifiek in op de sector melkveehouderij dan zien we in dezelfde periode een stijging van het aantal melk- en kalfkoeien van 45.388 naar 48.226. Dat is een toename van 2.838 koeien (+6,3%)

Het totaal aantal rundveebedrijven in het Vechtdal nam in de periode 2009-2014 af van 1.090 naar 983 (Grafiek 10) Dat is een afname van 107 bedrijven (-9,8%) en daarmee is bijna 1 op de 10 bedrijven gestopt. De afname deed zich in alle drie gemeenten voor met de volgende percentages: Dalfsen -11,6%, Ommen -9,3 % en Hardenberg -8,6%.

Het gemiddeld aantal runderen per rundveebedrijf is in het Vechtdal in de periode 2009-2014 gestegen van 121 naar 138 (+14%). De stijging was continu en deed zich vrijwel jaarlijks voor. De stijging van het gemiddeld aantal runderen per rundveebedrijf was voor de drie gemeenten als volgt: Dalfsen (+5,8%), Ommen (+19%) en Hardenberg (+18,3%). De schaalvergroting is dus in Ommen en Hardenberg het grootst geweest.

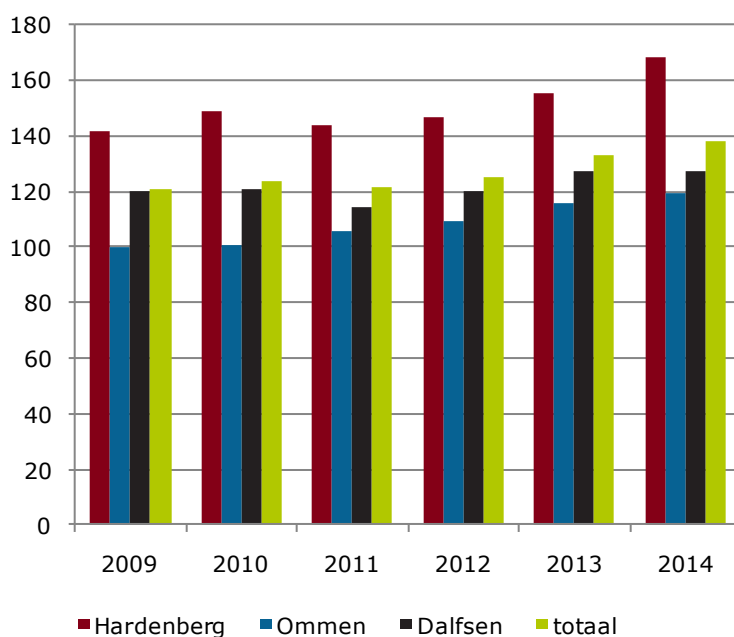
Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. We zien in het Vechtdal over de periode 2009-2014 een schaalvergroting optreden die gekenmerkt wordt door een afname van 10% van de rundveebedrijven. Daar tegenover staat een toename van de totale rundveestapel (+3%) en het gemiddeld aantal runderen per bedrijf (+14%). Voor de melkveehouderij geldt dat het aantal melkveebedrijven met 7% is afgenomen. Het gemiddeld aantal stuks melkvee per bedrijf nam met 15% toe. Schaalvergroting in de landbouw is een landelijke en autonome trend. Het Vechtdal beweegt hierin mee en de ontwikkeling ligt op eenzelfde niveau.

Grafiek 10: Rundveebedrijven in het Vechtdal, 2009-2014 (aantal)

Gebied: 3gem
Bron: CBS Statline

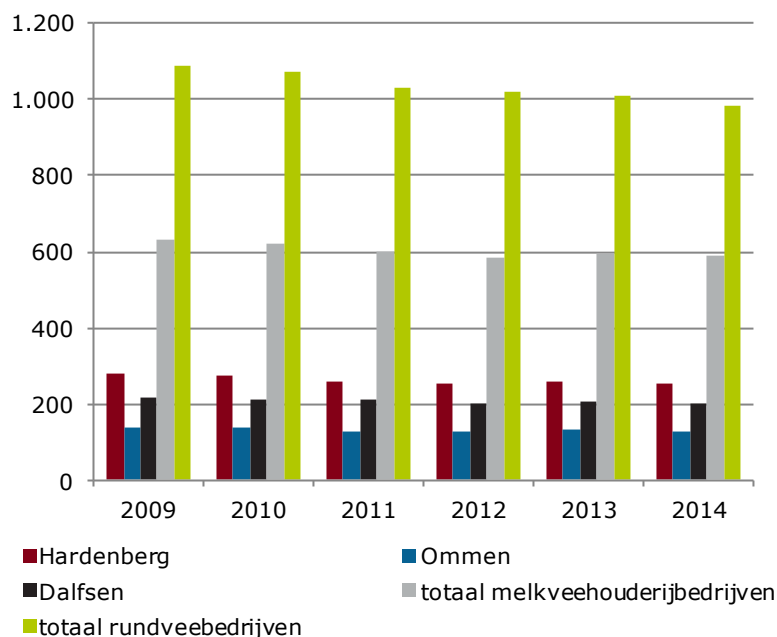
Grafiek 11: Runderen per rundveebedrijf in het Vechtdal, 2009-2014 (gemiddeld aantal)

Gebied: 3gem
Bron: CBS

Melkveehouderij uitgelicht

Grafiek 12: Melkveehouderijbedrijven (melkkoeien en kalfkoeien) en rundveebedrijven in het Vechtdal, 2009-2014 (aantal)

Gebied: 3gem

Bron: CBS Statline

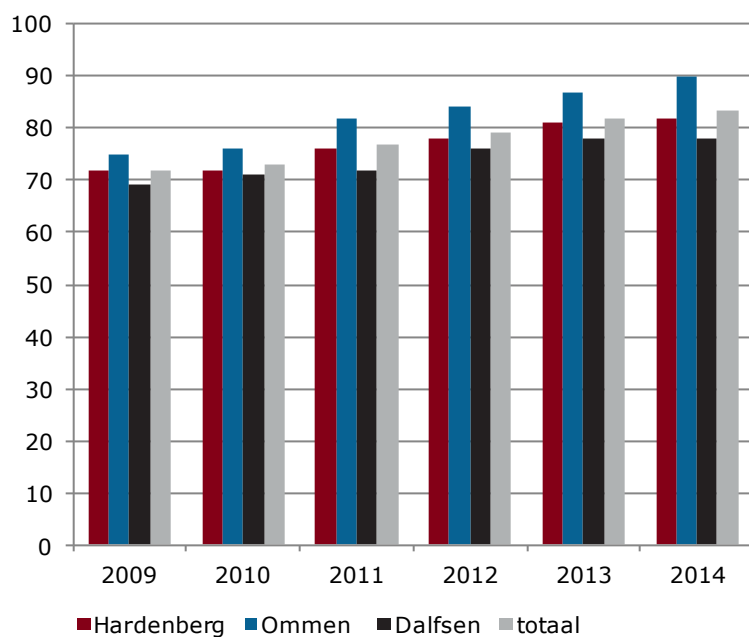
De melkveehouderij vormt een belangrijke tak binnen de sector rundveehouderij. In 2009-2014 was 57-60% van de rundveehouderijbedrijven in het vechtdal een melkveebedrijf.

Het aantal melkveebedrijven in het Vechtdal is afgenomen van 634 naar 587 (-7%). De afname is daarmee iets geringer dan in de totale rundveehouderijsector waar de afname bijna 10% bedroeg. Met name de melkveehouderij heeft ingespeeld op het wegvallen van melkquotering op 1 april 2015. Als voorbereiding daarop is er flink geïnvesteerd door grotere stallen te bouwen om de vergrotingsslag richting de toekomst te kunnen maken. Het aantal melk- en kalfkoeien nam toe van 45.388 in 2009 naar 48.226 in 2014 (6%).

Het gemiddeld aantal stuks melkvee per bedrijf is in het Vechtdal in de periode 2009-2014 gestegen van 72 naar 81 (+15%) en ligt iets hoger dan het percentage voor de gehele rundveestapel (+14%).

De 3 gemeenten in het Vechtdal volgen de landelijke ontwikkeling. In Nederland nam het aantal bedrijven met melkkoeien af van 20.268 in 2009 naar 18.581 in 2014 (-8%; Vechtdal -7%). Het aantal melkkoeien nam in dezelfde periode toe van 1.489.071 naar 1.572.287 (+6%; Vechtdal ook +6%). Het gemiddeld aantal melkkoeien nam per bedrijf toe van 73 naar 85 (+18%; Vechtdal +4%) (bron: LEI, 2015). De cijfers liggen in dezelfde orde van grootte als in het Vechtdal.

Grafiek 13: Omvang melkvee per melkveehouderijbedrijf in het Vechtdal, 2009-2014 (gemiddeld aantal)

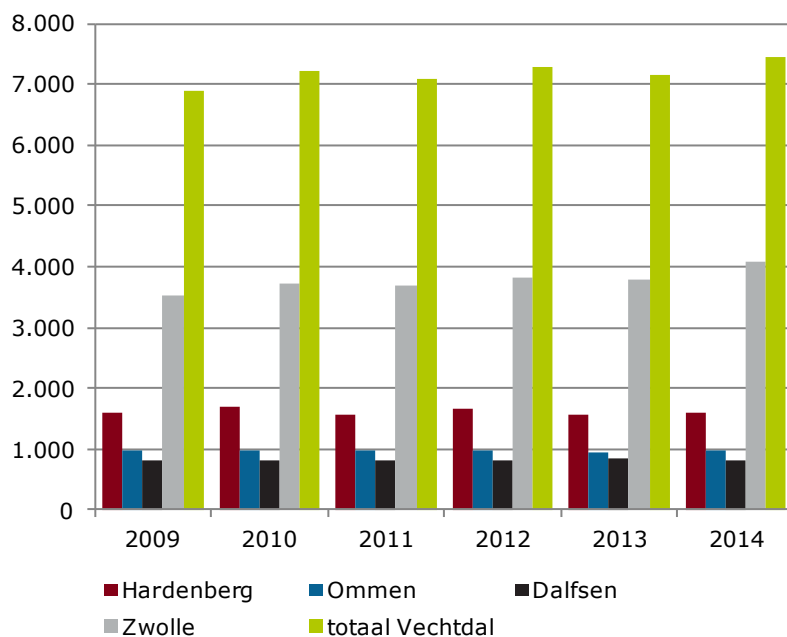

Gebied: 3gem
Bron: CBS Statline

E4. Werkgelegenheid – Recreatie Toerisme

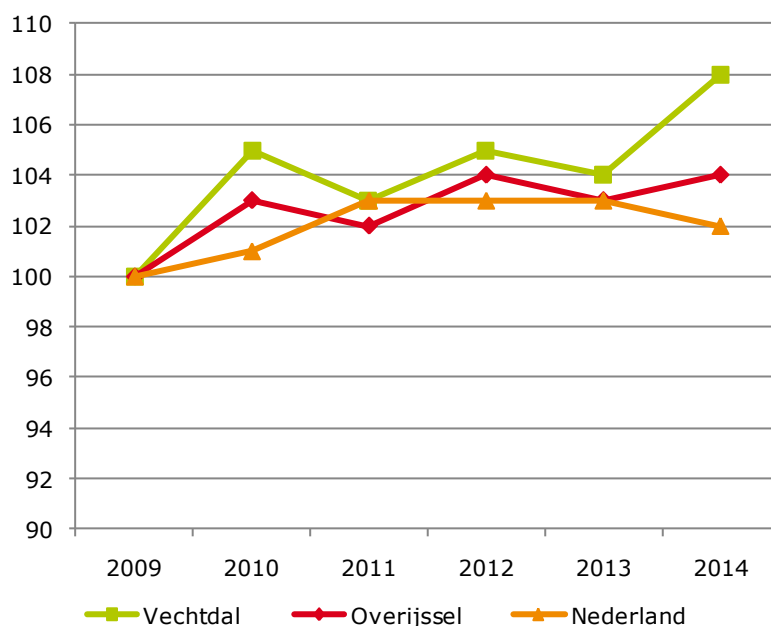
Grafiek 14: Banen in de sector recreatie en toerisme in de vier Vechtdalgemeenten, 2009-2014 (aantal)

Gebied: 4gem
Bron: LISA

Over de hele periode 2009-2014 zien we jaarlijks schommelingen, maar een toename van het aantal banen van 6.905 naar 7.455 in 2014 (+550; +8%). Kijken we naar de vier Vechtdalgemeenten onderling dan zien we dat Zwolle koploper is met 4.087 banen in 2014. Ten opzichte van 2009 nam het aantal banen in Zwolle toe met 572 en dat is een stijging van 16%. In Hardenberg, Ommen en Dalfsen was de stijging ten opzichte van 2009 zeer gering of zelfs negatief: respectievelijk +0,3%, -2,9% en +0,4%.

Grafiek 15: Banen in de sector vrije tijd in het Vechtdal, in Overijssel en in Nederland, 2009-2014 (index 2009=100)

Gebied: 4gem
Bron: LISA

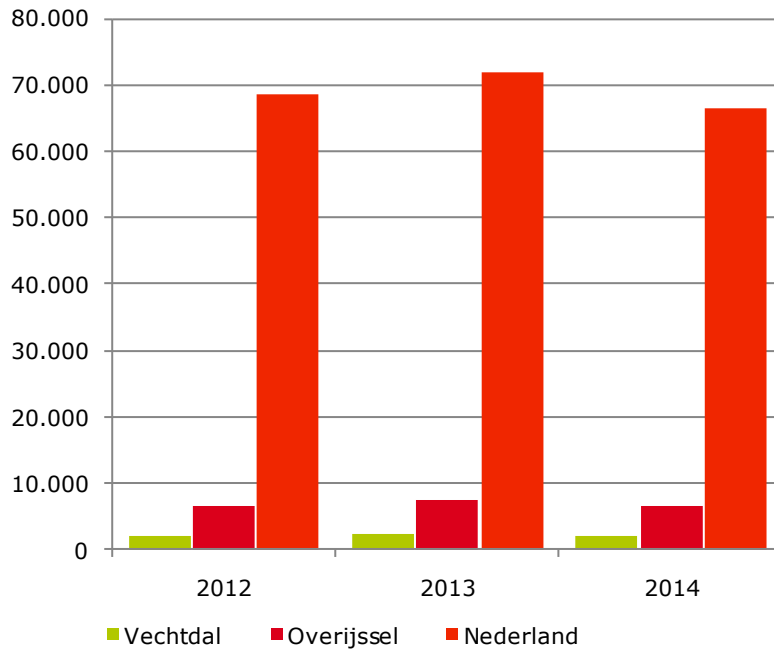
Ten opzichte van Overijssel en Nederland is de ontwikkeling van het aantal banen in de sector vrije tijd in het Vechtdal positief te noemen. De indexcijfers laten zien dat in het Vechtdal de grootste stijging heeft plaatsgevonden: van 100 naar 108. Overijssel en Nederland laten ten opzichte van 2009 een geringere toename zien met respectievelijk 104 voor Overijssel en 102 voor Nederland.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied. We zien in het Vechtdal over de periode 2009-2014 een toename van het aantal banen in de toeristische sector met 8%. In vergelijking met Overijssel en Nederland scoort het Vechtdal beter qua toename. De stijging van het aantal banen in de toeristische sector in het Vechtdal is in relatie tot de hoofddoelstelling RvdV een gewenste ontwikkeling en dus positief.

E5. Aantal overnachtingen

Grafiek 16: Binnenlandse overnachtingen* per jaar in het Vechtdal, in Overijssel en in Nederland, 2012-2014 (aantal)

*exclusief vaste standplaatsen en zakelijk toerisme

Gebied: Toeristische regio Vechtdal

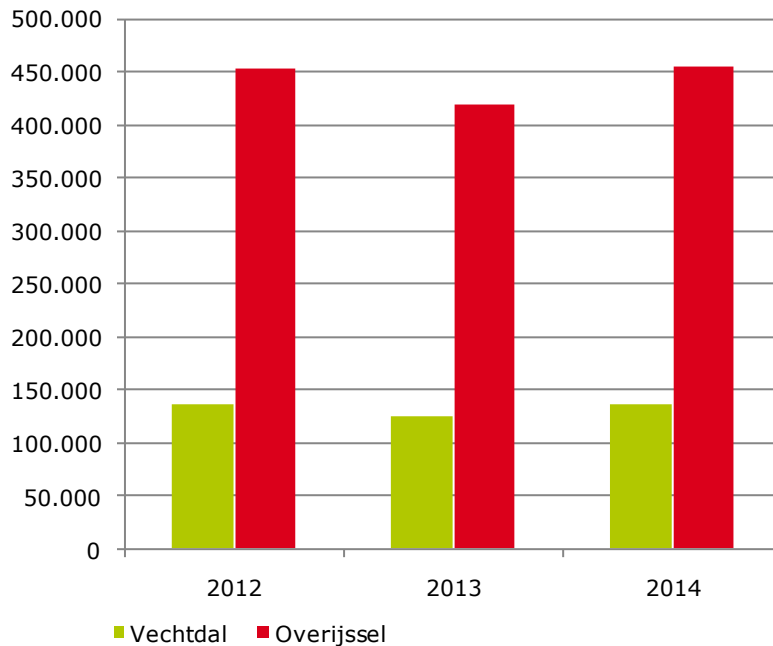
Bron: Regiomonitor I&O research

Het aantal binnenlandse overnachtingen in het Vechtdal laat een opleving zien in 2013 (2,2 miljoen) en daarna een daling in 2014 (1,9 miljoen) onder het niveau van 2012 (2 miljoen).

Hetzelfde patroon zien we terug in het aantal binnenlandse overnachtingen in Overijssel met in 2012, 2013 en 2014 respectievelijk aantallen van 6,6 miljoen, 7,4 miljoen en 6,4 miljoen. In Nederland gaat het respectievelijk om 68,7 miljoen, 71,9 miljoen en 6,6 miljoen aantal overnachtingen.

Het aantal binnenlandse overnachtingen in het Vechtdal schommelde in de periode 2012-2014 rond de 2 miljoen binnenlandse overnachtingen en volgt de op- en neerwaartse trend in Overijssel en Nederland.

Grafiek 17: Buitenlandse overnachtingen per jaar in het Vechtdal en in Overijssel, 2012-2014* (aantal)

*exclusief vaste standplaatsen en zakelijk toerisme
Gebied: Toeristische regio Vechtdal
Bron: Regiomonitor I&O Research

Het aantal buitenlandse overnachtingen daalde van 137.000 in 2012 naar 126.000 in 2013. In 2014 zat het aantal weer op hetzelfde niveau van 2012 met eveneens 137.000. Het patroon in het Vechtdal over 2012-2014 is volgend aan die in Overijssel. Ook daar was sprake van een afname van 454.000 in 2012 naar 419.000 in 2013. In 2014 was er een opleving en met 456.000 een terugkeer op hetzelfde niveau van 2012.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied.

We zien in het Vechtdal over de periode 2012-2014 een schommeling in het aantal binnenlandse en buitenlandse overnachtingen. Het aantal overnachtingen zit voor beide typen in 2014 weer op het niveau van 2012 met circa 2 miljoen voor de binnenlandse en 137.000 voor de buitenlandse.

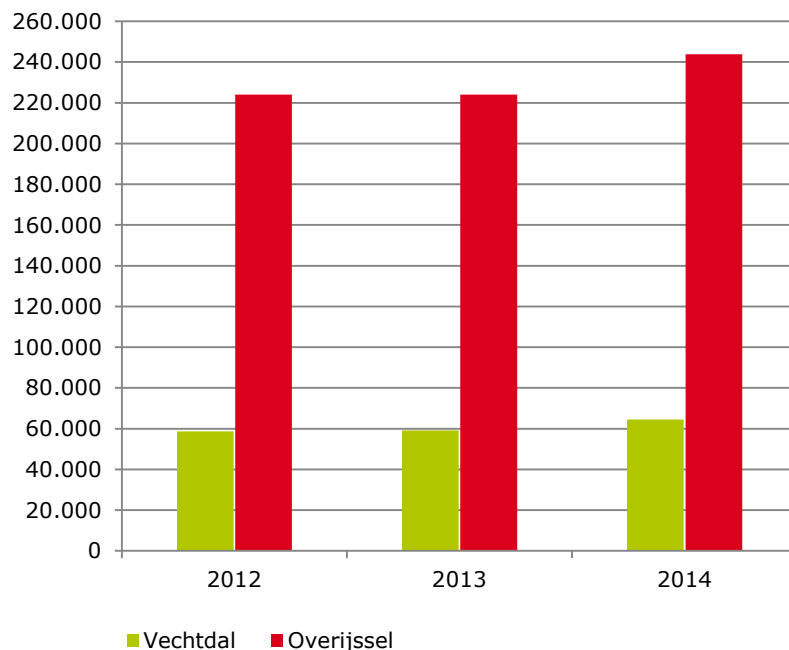
De daling in 2013 en de opleving in 2014 volgt de trend in Overijssel en is dus niet gebiedsspecifiek.

De ontwikkeling in het Vechtdal over de periode 2012-2014 is in relatie tot de hoofddoelstelling RvdV een goede of voldoende ontwikkeling.

E6. Inkomsten toeristische overnachtingen

Grafiek 18: Inkomsten uit binnenlandse overnachtingen in het Vechtdal en in Overijssel, 2012-2014* (€ x1.000)

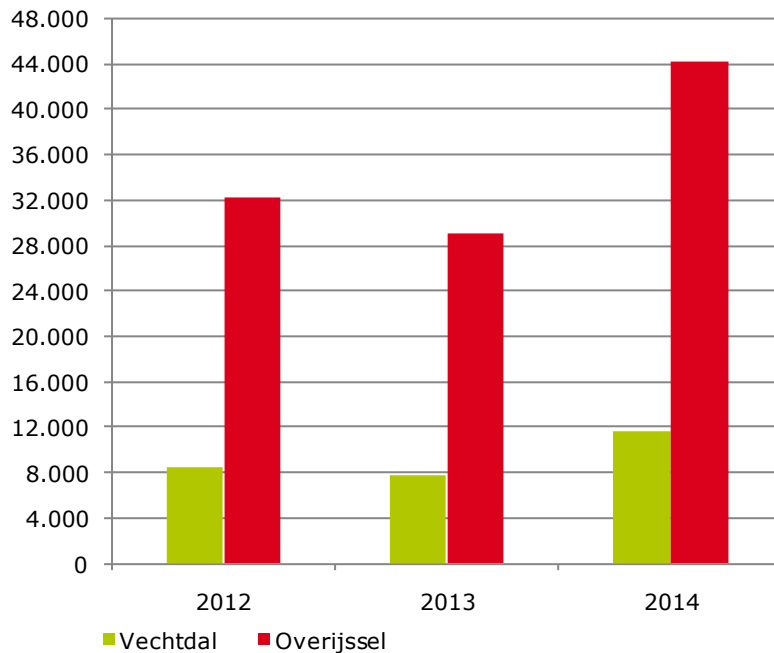
*exclusief vaste standplaatsen en zakelijk toerisme
Gebied: Toeristische regio Vechtdal
Bron: Regiomonitor I&O Research

De inkomsten uit binnenlandse toeristische overnachtingen in het Vechtdal laten over de periode 2012-2014 jaarlijks een stijging zien. De inkomsten bedroegen in 2012, 2013 en 2014 respectievelijk € 58,6 miljoen, € 59,2 miljoen en € 64,5 miljoen. Een stijging met € 5,9 miljoen over een periode van drie jaar dus.

In Overijssel lagen de inkomsten uit toeristische overnachtingen in 2012 en 2013 op vrijwel hetzelfde niveau en net iets onder de € 224 miljoen.

De stijging van de inkomsten in het Vechtdal in 2014 sluit aan bij het beeld in Overijssel. In 2014 bedroegen de inkomsten uit toeristische overnachting in totaal € 243,8 miljoen. Ten opzichte van 2012 is dat een stijging met € 19,8 miljoen.

Grafiek 19: Inkomsten uit buitenlandse overnachtingen in het Vechtdal en in Overijssel, 2012-2014*(€)

*exclusief vaste standplaatsen en zakelijk toerisme
 Gebied: Toeristische regio Vechtdal
 Bron: Regiomonitor I&O research

De inkomsten uit buitenlandse toeristische overnachtingen in het Vechtdal laten over de periode 2012-2014 jaarlijks een wisselend beeld zien. De inkomsten bedroegen in 2012, 2013 en 2014 respectievelijk € 8,4 miljoen, € 7,7 miljoen en € 11,7 miljoen. Dat is een stijging met € 3,3 miljoen over een periode van drie jaar.

Heel Overijssel laat over dezelfde periode eenzelfde golfbeweging zien. De inkomsten uit de buitenlandse toeristische overnachtingen bedroegen in 2012, 2013 en 2014 respectievelijk € 32,2 miljoen, € 29,1 miljoen en € 44,3 miljoen. Dat is een stijging met € 12,1 miljoen over een periode van drie jaar.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied.

Over de periode 2012-2014 laten de inkomsten uit binnenlandse overnachtingen jaarlijks een stijging zien. In totaal namen de inkomsten toe met € 5,9 miljoen over drie jaar. In relatie tot de hoofddoelstelling van RvdV kan gezegd worden dat dit een goede en gewenste ontwikkeling is voor het Vechtdal. De trend in het Vechtdal staat niet op zich, maar volgt die in Overijssel.

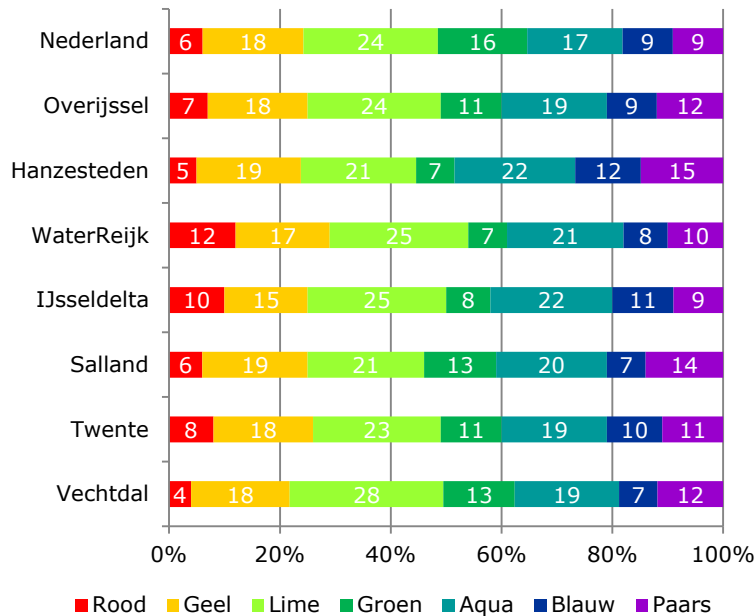
Over de periode 2012-2014 zien we bij de inkomsten uit buitenlandse overnachtingen in 2013 een lichte daling en daarna een stijging in 2014. Over de periode van drie jaren steeg de hoeveelheid inkomsten met € 3,3 miljoen. En dat is passend bij de hoofddoelstelling van een sociaal-economische ontwikkeling.

E7. Leefstijlprofielen recreatie

nulmeting

Grafiek 20: Verdeling van de zeven leefstijlprofielen van verblijfsrecreanten in het Vechtdal, in Overijssel en in Nederland, 2013* (%)

*nulmeting

Gebied: Toeristische regio Vechtdal

Bron: KennispuntOost

Vanuit KennispuntOost ligt de focus in het Vechtdal op de leefstijlprofielen Geel en Aqua (zie verderop voor een beschrijving van de profielen). Er zijn geen harde doelstellingen geformuleerd, maar de campagne(s) in het Vechtdal is (zijn) gericht op deze twee leefstijlgroepen. De percentages van Geel en Aqua zullen bij een tweede meting hoger moeten liggen dan in 2013.

Verblijfsrecreanten

De nulmeting in 2013 laat zien dat de leefstijlgroep Lime met 28% het hoogst scoort in het Vechtdal (verblijfsrecreanten) en ook daarbuiten.

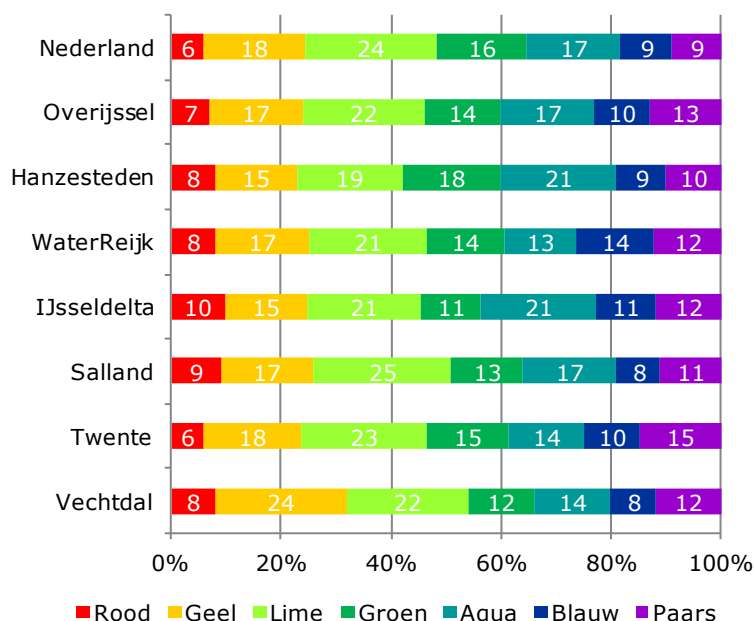
De leefstijlen Aqua en Geel scoren in het Vechtdal wat lager, maar liggen met respectievelijk 19% en 18% dicht bij elkaar. Beide leefstijlgroepen zitten in de andere Overijsselse regio's en Nederland in dezelfde orde van grootte met Aqua 17-22% en Geel 15-19%.

Dagrecreanten

De nulmeting in 2013 laat zien dat de leefstijlgroep Geel met 24% het hoogst scoort in het Vechtdal en ook daarbuiten.

De leefstijlgroep Lime ligt in het Vechtdal op een tweede positie en scoort met 22% een fractie lager dan de leefstijlgroep Geel. De leefstijlgroep Lime scoort in de overige regio's van Overijssel en in Nederland percentages die liggen tussen de 19-25%.

Grafiek 21: Verdeling van de zeven leefstijlprofielen van dagrecreanten in het Vechtdal, in Overijssel en in Nederland, 2013* (%)

*nulmeting
 Gebied: Toeristische regio Vechtdal
 Bron: KennispuntOost

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied. Aan de hand van de nulmeting naar welke typen recreanten in het Vechtdal verblijven kan beter ingespeeld worden op de behoeften van toeristen en op welke leefstijlgroepen het gebied zich moet richten. Het Vechtdal richt zich op de leefstijlgroepen Geel en Aqua. Uit een tweede meting zal moeten blijken of de toeristische campagne heeft gewerkt en of de percentages voor Geel en Aqua zijn toegenomen.

Korte omschrijving zeven leefstijlprofielen

Cultureel en Inspirerend Rood

Creatief, op zoek naar uitdagingen en inspirerende ervaringen. Bewegen zich graag buiten de gebaande paden. Vaak hoog opgeleid, maar door het grote aandeel jongeren nog niet altijd een hoog inkomen. Recreatie betekent naast sportiviteit en ontspanning ook het zoeken naar vernieuwende stromingen, moderne kunst en andere culturen. Voor een vakantie in Nederland zoekt rood vaak de stad op of het Heuvellandschap, maar ook back to basic op het platteland doen ze graag. Ze staan liever niet met meerdere mensen op een park. Liever overnachten ze in een B&B, appartement of particuliere woning. Ook een jeugdherberg of verblijf op een boot spreekt deze groep aan.

Uitbundig Geel (Vechtdal richt zich op deze leefstijlgroep in zijn toeristische campagne)

Echte levensgenieters. Houden van samen met anderen actief en sportief recreëren. Vaak jonge gezinnen. Zoeken graag de gezellige drukte op, recreëren is lekker eten, genieten en leuke dingen doen. Houden van een vakantie waarin ze veel kunnen doen, waar iedereen het naar de zin heeft en waar genoeg feest en vermaak is. Het liefst staan ze in Nederland op de camping of een bungalowpark. Beschikken over iets meer budget dan gemiddeld.

Gezellig Lime

Recreëren is lekker vrij zijn, rust en ontspanning. Zijn gericht op het eigen gezin, de directe leefomgeving. Het gemiddeld inkomen ligt wat lager, zijn prijsgevoelig. Een braderie of rommelmarkt is gezellig, je komt er altijd wel iemand tegen. Vinden het fijn om samen als gezin op vakantie te gaan. Even 'de boel de boel laten' en samen op pad gaan. Even uit de dagelijks sleur. Staan graag op een camping of bungalowpark. Veel gezinnen met wat oudere kinderen en oudere tweepersoonshuishoudens.

Rustig Groen

Rustige recreanten, ook tijdens de vakantie. Geen grote wensen, houden van privacy en rust. Gaan graag op vakantie naar mooie natuurgebieden. Vaak een- en tweepersoonshuishoudens in de oudere leeftijdscategorie. Willen de drukte vermijden en gaan daarom dus niet graag naar evenementen en grote attracties. In de eigen omgeving is genoeg moois te zien en te ontdekken op de fiets of al wandelend, je hoeft er niet ver voor te reizen. Doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg. Overnachten bij voorkeur in een hotel of na een kleine camping buiten het hoogseizoen.

Ingetogen Aqua (Vechtdal richt zich op deze leefstijlgroep in zijn toeristische campagne)

Rustige, geïnteresseerde recreanten. Zoeken inspirerende activiteiten. Gaan vaak samen met hun partner op stap. Waarderen sportieve en culturele mogelijkheden. Willen meedoen met de maatschappij en alle veranderingen die zij daarin zien. Cultuur en natuur zijn ook de sleutelwoorden als het om vakantie gaat. Ze gaan in Nederland graag naar het bos of naar het strand. Een hotel of accommodatie die niet op een park staat, zoals B&B, heeft de voorkeur.

Comfort en Luxe Blauw

Zelfverzekerd. Vinden dat ze in hun vrije tijd wel wat luxe en stijlvolle ontspanning verdienen. Als ze vakantie hebben, willen ze graag tijd voor zichzelf, de partner en vrienden. Zakelijk en intelligent. Houden van stijl en klasse, meer gericht op exclusievere vormen van recreatie, vakantie. Recreëren is ontspanning en afstand nemen van de dynamiek van alledag. Actief sporten en aandacht besteden aan het sociale netwerk (ons soort mensen). Qua accommodaties gaat de voorkeur uit naar een hotel of bungalowpark. Met voldoende luxe en comfort. Jonge een- en tweepersoonshuishoudens en huishoudens met oudere kinderen.

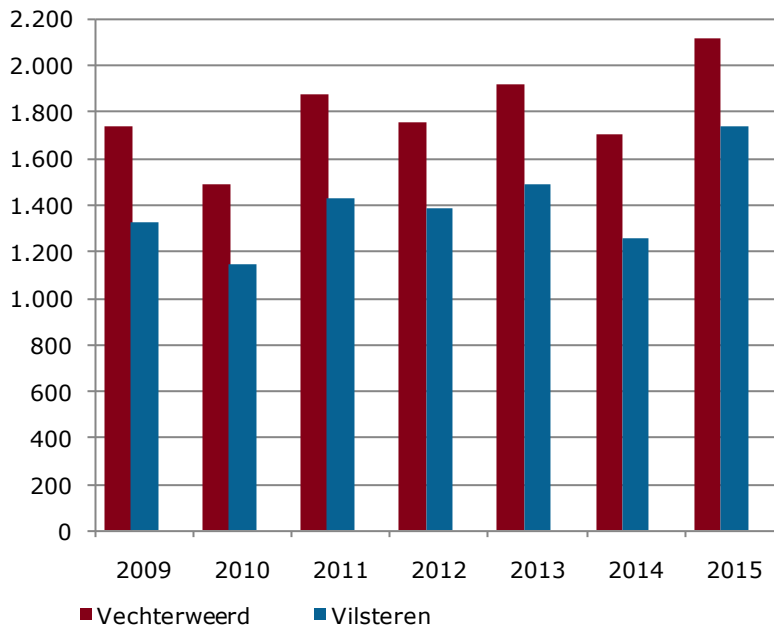
Sportief en Avontuurlijk Paars

Laten zich graag verrassen en inspireren, met name door cultuur. Nieuwe dingen zien, ontdekken en beleven. Het gewone is vaak niet goed genoeg, op zoek naar een bijzondere ervaring. Paarse recreanten zijn echte actievelingen. Sportief en actief bezig zijn, nieuwe dingen meemaken en het avontuur opzoeken. Ontspannen door sauna of een Wellness arrangement. Gaan graag met een groep op vakantie. Verblijven graag in een hotel, jeugdherberg of andere alternatieve accommodatie. Vaker mensen van middelbare leeftijd, 35-54 jaar. Met name een- en tweepersoonshuishoudens. Voorkeur voor individuele activiteiten.

E8. Bevaarbaarheid Vecht benedenstrooms

Grafiek 22: Gemotoriseerde schepen op en af bij de sluisen Vilsteren en Vechterweerd, 2009-2015 (aantal)

Gebied: Groot Salland
Bron: Waterschap Groot Salland

De discussie rondom dit thema richt zich met name op het aspect dat een toename van het aantal boten niet ten koste mag gaan van de ontwikkeling van de halfnatuurlijke Vecht. Zolang beide aspecten samen kunnen gaan is bevaarbaarheid geen punt van discussie.

Grafiek 22 toont jaarlijks de passage van het aantal gemotoriseerde schepen bij de sluisen van Vilsteren en Vechterweerd in de periode 2009-2015. Data die betrekking hebben op het bovenstroomse deel (De Haandrik) zijn helaas te summier en onvoldoende beschikbaar, zodat geen goed beeld van de aantallen en ontwikkeling in de tijd kan worden gegeven. Bovendien wordt de sluis De Haandrik weinig en slechts voor lokaal werkverkeer gebruikt en niet voor recreatieve doeleinden. In de komende jaren zullen tellingen bij de nieuwe sluis Hardenberg een beeld moeten geven van de vaarintensiteit op dat deel van de Vecht.

Het aantal sluispassages bij Vilsteren en Vechterweerd laat jaarlijks een sterk schommelend beeld zien, maar over de gehele periode genomen wel een stijging. Bij Vilsteren nam het aantal schuttingsen toe van 1.323 in 2009 naar 1.741 in 2015. Daarmee bedraagt de toename 32%. Bij sluis Vechterweerd nam het aantal schuttingsen toe van 1.739 in 2009 naar 2.117 in 2015. De toename bij Vechterweerd bedraagt daarmee 22%.

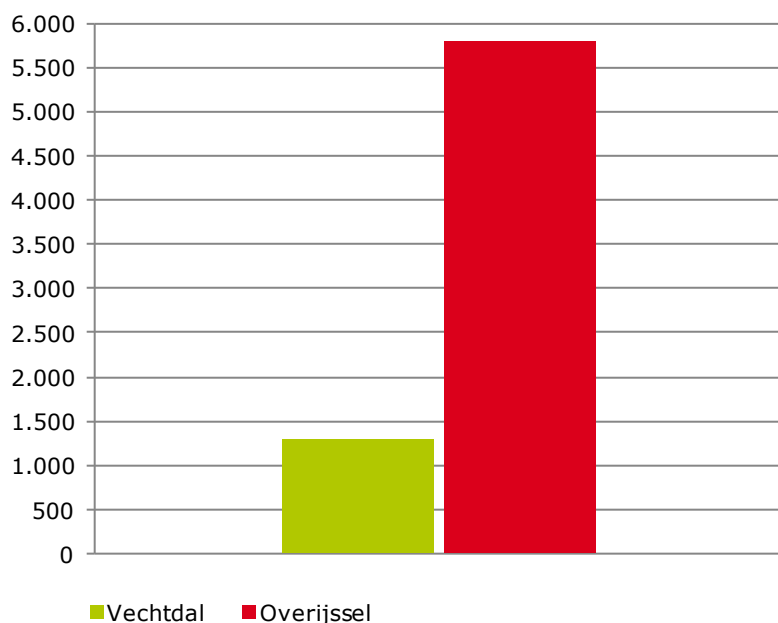
De doelstelling uit het Masterplan RvdV is om de Vecht een prominentere plaats te geven in de omgeving en meer manifest te maken. De rivier is van groot belang voor de vrijetijdsector, omdat ze een belangrijke rol speelt in de recreatiemogelijkheden en de aantrekkelijkheid van het gebied. Het organiseren van bezoekersstromen is daarbij ook een doelstelling. De bevaarbaarheid van de Vecht hangt nauw samen met de vaarmogelijkheden voor recreanten, wat bijdraagt aan de toeristische sector. In het Masterplan RvdV wordt dan ook gesteld dat het vergroten van de bevaarbaarheid passend is bij de visie van het programma RvdV.

De ontwikkeling van het aantal sluispassages in het benedenstroomse deel met toenames van 32% en 22% bij de twee sluzen duidt op een grotere vaarintensiteit en dat past bij de doelstelling RvdV.

E9. Wandelmogelijkheden

Grafiek 23: Lengte aan wandelroutes in het Vechtdal en Overijssel, 2015 (kilometer)

Gebied: 4gem
Bron: Wandelnet.nl

Wandelen in het Vechtdal kent een lange traditie. De eerste wandelgids van het Vechtdal stamt al uit 1903! De totale lengte aan wandelroutes in het Vechtdal bedroeg in 2015 1.300 kilometer. Dat is 22% van het Overijssels netwerk, dat in totaal 5.810 kilometer bedraagt, en een flink aandeel te noemen. De aanleg en ontwikkeling over de periode 2009-2015 is helaas niet te reproduceren, maar er is veel gerealiseerd in de afgelopen uitvoeringsperiode en ook fysiek zijn er paden aangelegd.

Het Wandelnetwerk Vechtdal koppelt honderden kilometers rondwandelingen en wandelroutes vanaf Zwolle Dalfsen, Ommen en Hardenberg aan elkaar.

Het Vechtdal is in trek bij wandelaars omdat het een enorme variatie biedt: rivierenlandschap met uiterwaarden, overgangen naar het cultuurlandschap, bossen, heide en ook zandverstuivingen. De gemeente Ommen is als wandelgemeente van het jaar 2013 uitgeroepen en Hardenberg eindigde als nummer twee in de verkiezing van 2014. Dalfsen werd als het groenste dorp van 2013 uitgeroepen, waarmee het Vechtdal op de kaart werd gezet.

In het Vechtdal kan de wandelaar kiezen uit een enorm aanbod van bijna 700 beschikbare wandelroutes.

Uitgelicht: Vechtdalpad

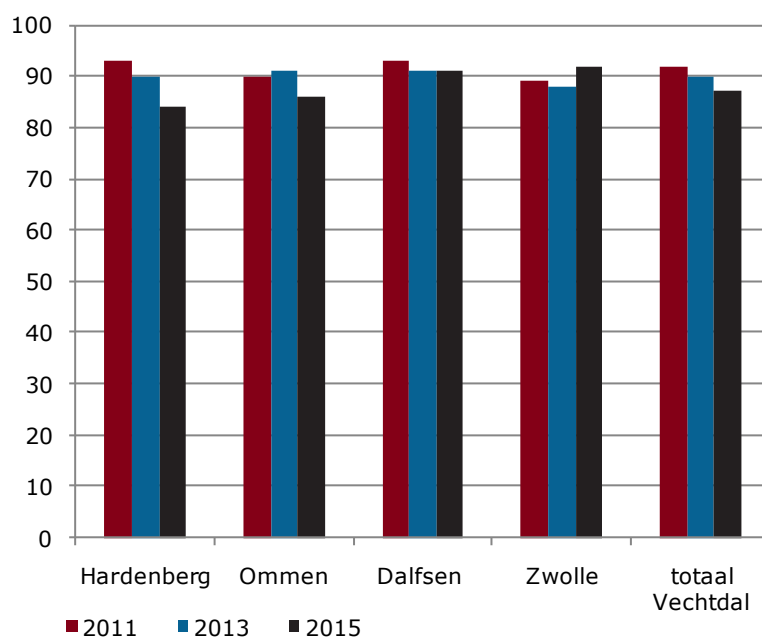
Een mooi voorbeeld van integraliteit en het aan elkaar knopen van routes is het Vechtdalpad. Dit lange-afstandswandelpad begint in Zwolle. Etappe 1 voert van Zwolle naar Dalfsen (22,8 km), etappe 2 voert van Dalfsen naar Ommen (16,6 km), etappe 3 loopt van Ommen naar Mariënberg (18,5 km) en etappe 4 loopt van Mariënberg naar Gramsberg (22,7 km). Aan de route is nu een vijfde etappe toegevoegd die van Gramsbergen naar Laar (Duitsland) loopt. In Duitsland kan men verder via de etappes 6 Laar-Emlichheim en 7 Emlichheim-Hoogstede.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied. Het Masterplan RvdV stelt dat een goede padenstructuur vanuit de dorpen nodig is om mensen in contact te brengen met het Vechtlandschap. Het bieden van goede mogelijkheden om de omgeving te verkennen en te doorkruisen zal leiden tot een betere en succesvollere vrijetijdseconomie. Fietsen en wandelen behoren tot de meest voorkomende en geliefde vrijetijdsbestedingen in het Vechtdal. Een goede padenstructuur kan beschouwd worden als een belangrijke randvoorwaarde voor het aantrekken van toeristen en recreanten. Hoewel de jaarlijkse ontwikkeling over 2009-2015 niet in beeld kan worden gebracht is er tot op heden veel tot stand gebracht op wandelgebied. Ongeveer een vijfde deel van de aanwezige wandelroutes in Overijssel ligt in het Vechtdal en dat is hoog te noemen. Daarnaast is Ommen uitgeroepen tot wandelgemeente van Nederland in 2013 en eindigde Hardenberg als tweede in de verkiezing van 2014. Er ligt momenteel een hoogwaardig wandelnetwerk in het Vechtdal. Vanuit de doelstellingen RvdV kan gezegd worden dat dit goed aansluit bij de doelstellingen en dat het beeld is dat er in de periode 2009-2015 voldoende gerealiseerd is.

E10. Recreatie inwoners Vechtdal

Grafiek 24: Aantal Vechtdalbewoners dat in de vrije tijd bij de Vecht recreëert, 2011, 2013 en 2015 (%)

Gebied: strook 2 km
Bron: I&O Research

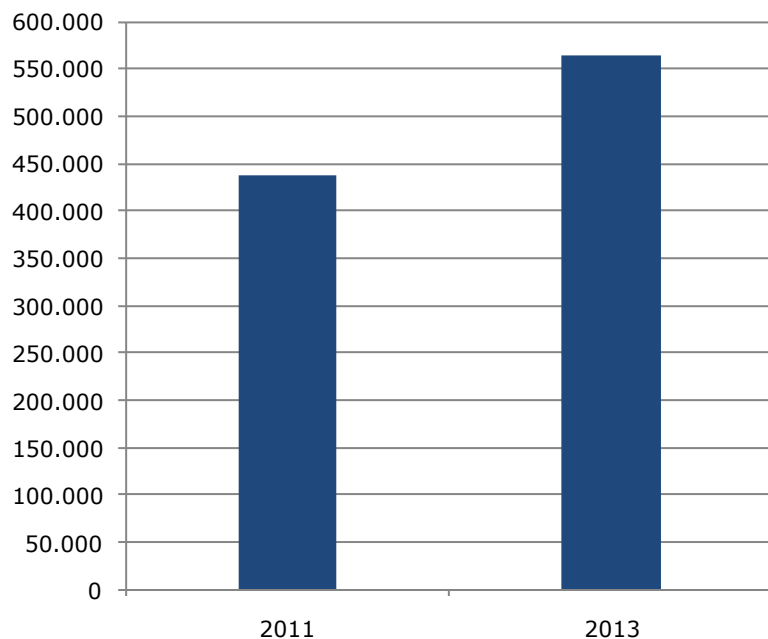
Ongeveer 9 op de 10 inwoners komt in hun vrije tijd wel eens bij de Vecht. Over de hele periode 2011-2015 is een licht dalende trend te zien. De verschillen tussen de gemeenten onderling zijn in die periode ook groter geworden. In Hardenberg en Ommen is de afname van het percentage bewoners het grootst en in beide gemeenten komen minder bewoners bij de Vecht dan in de gemeenten Dalfsen en Zwolle. Dalfsen laat een vrij stabiel beeld zien en in Zwolle is sprake van een lichte stijging sinds 2011. De licht dalende trend verhoudt zich negatief tot de doelstelling sociaal-economische ontwikkeling RvdV.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied. Het hoge percentage bewoners van het Vechtdal dat recreëert bij de Vecht is op zich een goede score en in relatie tot de doelstelling goed te noemen. De ontwikkeling over de periode 2011-2015 is met een totale afname van 5% echter negatief en niet gewenst in relatie tot de doelstelling.

E11. Publiciteitswaarde

Grafiek 25: Publiciteitswaarde* van het Vechtdal, 2011 en 2013 (€)

* on- en offline

- 2012: geen metingen

- 2014: nieuwe methodiek en bron; vergelijking niet mogelijk

Gebied: Toeristische regio Vechtdal

Bron: Knipseldienst en Buzztalk

De publiciteitswaarde van het Vechtdal is on- en offline gemeten aan de hand van de toeristische en recreatie-uitingen in kranten, blogs en websites. De publiciteitswaarde betreft free publicity, advertorials en betaalde spreads. Artikelen worden hier dus niet in meegenomen. De publiciteitswaarde wordt berekend door te kijken hoeveel ruimte het free publicity item heeft ingenomen en wat het zou kosten als je het moet inkopen. Grote kranten vertegenwoordigen vanzelfsprekend een hogere publiciteitswaarde dan lokale krantjes. De Knipseldienst en Buzztalk is onderdeel van de Persgroep. De publiciteitswaarde van het Vechtdal is van gestegen van € 438.261,- in 2011 naar € 564.390,- in 2013.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied. De stijging van de publiciteitswaarde met 126.129 in twee jaar tijd is gezien de sociaal-economische doelstelling RvdV een gewenste en dus goede ontwikkeling.

3.3 Resultaten Waterveiligheid (W)

3.3.1 Samenvattend beeld waterveiligheid

Van het speerpunt Waterveiligheid scoren de indicatoren als volgt:

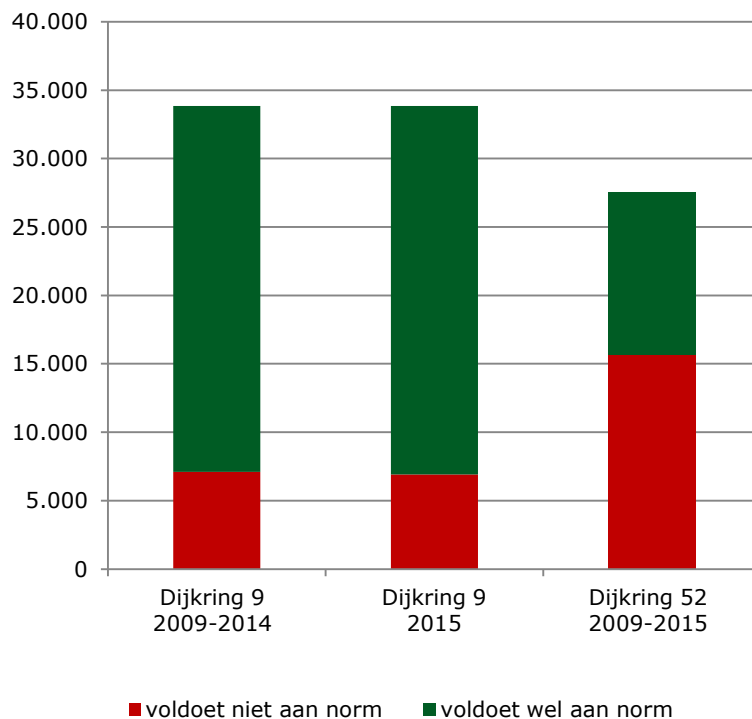
- W1 Van de 61,4 km aan primaire keringen voldoet 38,8 km (63%) aan de normering en 22,6 km (37%) niet.
- W2 Van de 7,95 km aan regionale keringen voldoet 7,25 km (91 %) aan de normering.
- W3 Rivierverruiming benedenstrooms: in 2010-2015 is in totaal ca. 445.000 m3 materiaal uit het winterbed verwijderd.
- W4 Rivierverruiming bovenstrooms: in 2009-2015 is in totaal 174.000 m3 materiaal uit het winterbed verwijderd.
- W5 Met 6% zijn de bewoners in het Vechtdal minder bang voor water in de woning dan in de rest van Overijssel (9%) en Nederland (15%).
- W6 Het bewustzijn onder Vechtdalbewoners over het feit dat Vecht wateroverlast kan veroorzaken is met 9 op de 10 hoog te noemen.

3.3.2 Beeld indicatoren waterveiligheid

W1. Veiligheid primaire waterkeringen

Grafiek 26: Lengte primaire keringen langs de Vecht (Ommen-Zwolle) dat na toetsing voldoet aan de huidige normeringen, 2009-2015 (meter)

Gebied: Groot Salland
Bron: waterschap Groot Salland

In het benedenstroomse deel van de Vecht liggen twee primaire keringen die erg belangrijk zijn voor de veiligheid. Het gaat om Dijkkring 9 en Dijkkring 52 die een lengte hebben van respectievelijk 33.857 en 27.546 meter. Beide dijkeringen zijn in beheer bij het waterschap Groot Salland. In de periode 2009-2015 zijn beide dijken getoetst aan de normen en is gestart met de uitvoering van enkele maatregelen.

Van Dijkkring 9 voldeed 7.114 meter (21%) in de periode 2009-2014 niet aan de normering. In 2015 is sprake van een hele lichte verbetering door het uitvoeren van verbeteringsmaatregelen over een traject van 192 meter. In 2015 voldeed daarmee 6.922 meter (20%) niet aan de normering.

Voor Dijkkring 52 is de toestand over de periode 2009-2015 onveranderd gebleven en zijn geen maatregelen uitgevoerd die tot verbetering van de dijk hebben geleid. Van Dijkkring 52 voldoet 15.694 meter (57%) niet aan de normering.

In totaal van de 61.403 meter aan primaire keringen voldoet momenteel 22.616 meter (37%) niet aan de normering.

De verbeteringswerkzaamheden zijn ingepland in het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma en hebben daarin hoge prioriteit gekregen. Gezien de omvangrijke en zeer kostbare opgave voor de verbetering van de waterveiligheid is de uitvoering neergelegd bij het separate Hoogwaterbeschermingsprogramma dat geregiseerd wordt door het Rijk. Omdat nieuwe normen worden ontwikkeld, is de uitvoering van werkzaamheden nog niet verder opgepakt.

Vanuit het programma RvdV is het verbeteren van de waterveiligheid een van de hoofddoelstellingen. De visie vanuit het BBO is het versterken van de rivier de Vecht tot een veilige herstelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier.

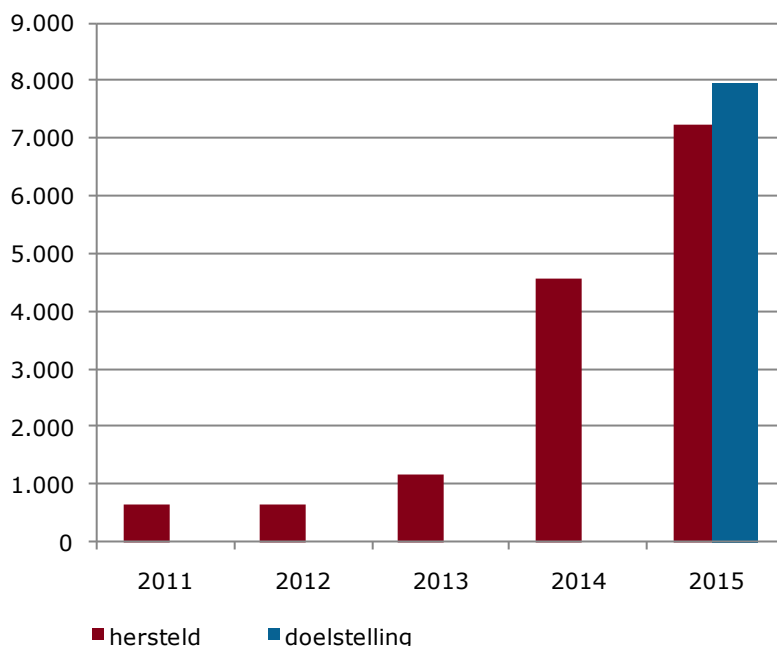
Het beeld dat naar voren komt over de periode 2009-2015 is dat de opgave groot is en er vrijwel geen maatregelen zijn uitgevoerd om de meters dijken, die niet aan de normering voldoen, veiliger te maken. Over de periode 2009-2014 voldeed van de totale 61.403 meter aan primaire keringen 22.808 meter (37%) niet aan de norm. In 2015 geldt dat voor 36% van de primaire keringen. Kijken we naar de beide dijkkringen apart dan is het vermeldenswaard dat van Dijkkring 9 na de eerste uitvoeringsperiode 57% niet voldoet aan de normering.

Gezien de doelstelling RvdV en het feit dat waterveiligheid een zeer grote plek binnen het programma heeft is de ontwikkeling binnen de periode 2009-2015 helaas niet zichtbaar in het gebied en daarmee onvoldoende geweest.

W2. Veiligheid regionale waterkeringen

Grafiek 27: Lengte regionale keringen langs de Vecht (Duitse grens-Ommen) dat hersteld is, 2011-2015 (meter cumulatief)

Gebied: Vechtstromen

Bron: waterschap Vechtstromen

In het bovenstroomse deel van de Vecht ligt in totaal 7.950 meter aan regionale keringen die in het kader van de veiligheid van belang zijn. De regionale keringen zijn in beheer bij het waterschap Vechstromen. In de periode 2011-2015 zijn de regionale keringen getoetst en is Vechtstromen begonnen met het uitvoeren van maatregelen ter bevordering van de veiligheid. Het einddoel was om eind 2015 de totale lengte van 7.950 te laten voldoen aan de veiligheidsnormen.

In de eerste jaren van de uitvoeringsperiode is jaarlijks relatief weinig aan herstelmaatregelen uitgevoerd en bedroeg in 2013 de totale lengte hersteld 1.150 meter (14%). In de twee jaren daarna is een forse inhaalslag gemaakt; in 2014 werd 3.400 meter hersteld en in 2015 3.850 meter, waardoor het totaal uitkomt op 7.250 meter en 91% voldoet aan de normering (stand van zaken augustus 2015).

De herstelmaatregelen aan de resterende 700 meter (locatie Zeeserweg) zullen plaatsvinden omstreeks eind 2015 of begin 2016.

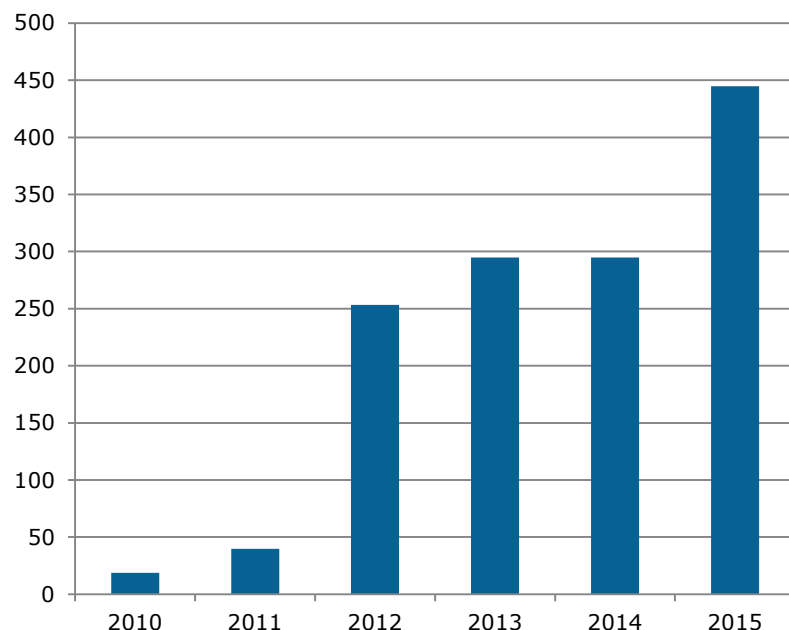
Vanuit het programma RvdV is het verbeteren van de waterveiligheid een van de hoofd-doelstellingen. De visie vanuit het BBO is het versterken van de rivier de Vecht tot een veilige herstelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier.

Over de periode 2011-2015 is 91% van de regionale keringen op orde gebracht. Gezien de doelstelling RvdV en het feit dat waterveiligheid een zeer grote plek binnen het programma heeft is de ontwikkeling die zich binnen de periode 2011-2015 voor heeft gedaan zeer gewenst en goed geweest.

W3. Rivierverruiming benedenstrooms

Grafiek 28: Ontgronding in het benedenstroomse deel (Ommen-Zwolle) van de Vecht, 2010-2015 (m³x1.000 cumulatief)

Gebied: Groot Salland
Bron: waterschap Groot Salland

Over de periode 2010-2015 hebben diverse ontgrondingen plaatsgevonden in het benedenstroomse deel van de Vecht. Die ontgrondingen vonden plaats in het kader van de aanleg van meanders en geulen (Den Doorn, Vechterweerd, Vilsteren), inrichting EHS (Varsen, De Stokte), aanpak Vechtoevers, natuurinrichtingen en de aanleg van natuurbuffers.

De ontgroningen hebben tot gevolg gehad dat er een grote hoeveelheid materiaal, vooral zand, uit het winterbed van de rivier verwijderd is. In 2009 zijn er geen ontgroningen geweest. In 2010 en 2011 is respectievelijk 18.600 m³ en 21.000 m³ aan materiaal uit het winterbed verwijderd. Daarna is de ontgroning in het winterbed toegenomen met een forse ingreep in 2012 van totaal 213.834 m³ ten behoeve van de inrichting EHS Varsen. In 2015 vonden er diverse ontgroningen plaats met in totaal 150.000 m³. Vanaf 2010 is er in totaal 444.734 m³ materiaal in het winterbed van de Vecht afgegraven en daarbuiten gebracht.

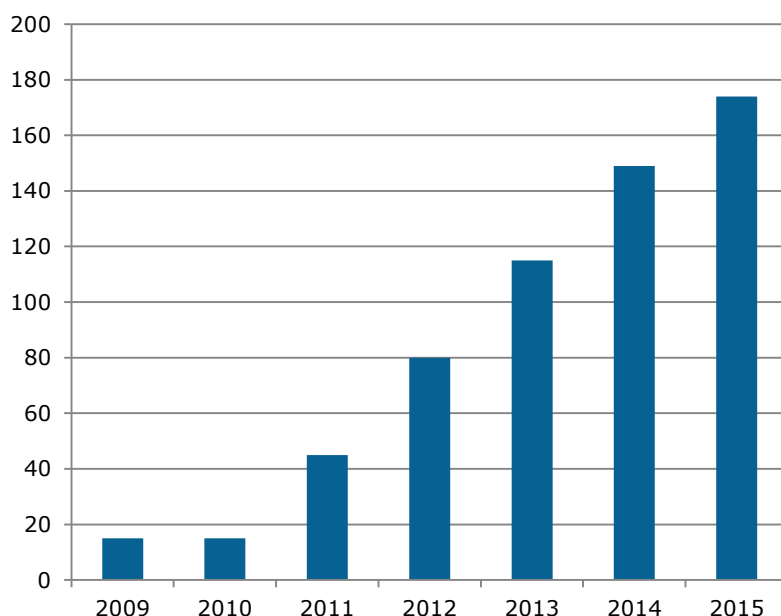
Vanuit het programma RvdV is het verbeteren van de waterveiligheid een van de hoofddoelstellingen. De visie vanuit het BBO is het versterken van de rivier de Vecht tot een veilige herstelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier. Over de periode 2010-2015 is er in het winterbed van het benedenstroomse deel van de Vecht in totaal 444.734 m³ aan materiaal afgegraven en daarbuiten gebracht. Daarmee krijgt de Vecht meer ruimte en is de waterbergingscapaciteit toegenomen. Als neven-effect dragen de ontgroningen bij aan de inrichting van de EHS, realisatie van natuur en recreatie.

Gezien de doelstelling RvdV en het feit dat waterveiligheid een zeer grote plek binnen het programma heeft is de geschetste ontwikkeling over de periode 2010-2015 gewenst en goed geweest. De ontgroningen en de toename van de waterbergingscapaciteit zullen leiden tot meer ruimte voor de rivier, buffering, een grotere veiligheid en hogere mate van realisatie natuur in het Vechtdal.

W4. Rivierverruiming bovenstrooms

Grafiek 29: Ontgroning in het bovenstroomse deel van de Vecht (Duitse grens-Ommen), 2009-2015 (m³x1.000 cumulatief)

Gebied: Vechtstromen
Bron: waterschap Vechtstromen

Over de periode 2009-2015 hebben diverse ontgroningen plaatsgevonden in het bovenstroomse deel van de Vecht. Die ontgroningen vonden plaats in het kader van projecten bij Brucht, de aanpak van de Vechtoevers, en het project Vechtpark bij Hardenberg met de deelprojecten Radewijkerbeek, Molengoot en de uiterwaarden bij het centrum. De ontgroningen hebben tot gevolg gehad dat er een grote hoeveelheid materiaal, vooral zand, uit het winterbed van de rivier verwijderd is.

In 2009 en 2010 vonden er relatief weinig ontgroningen plaats en werd er 15.000 m³ materiaal uit het winterbed verwijderd. In de periode daarna steeg het aantal m³'s jaarlijks met ca. 25.000-40.000 m³. Over de periode 2009-2015 is in totaal 174.000 m³ aan materiaal verwijderd uit het winterbed.

Vanuit het programma RvdV is het verbeteren van de waterveiligheid een van de hoofddoelstellingen. De visie vanuit het BBO is het versterken van de rivier de Vecht tot een veilige herstelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier.

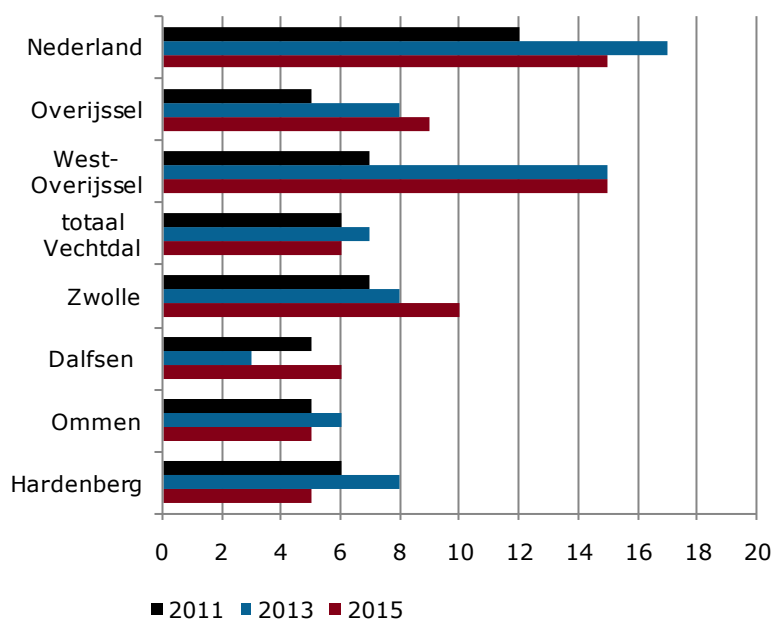
Over de periode 2009-2015 is er in het winterbed van het bovenstroomse deel van de Vecht in totaal 174.000 m³ aan materiaal afgegraven en daarbuiten gebracht. Daarmee krijgt de Vecht meer ruimte en is de waterbergingscapaciteit toegenomen. Als neven-effect dragen de ontgroningen bij aan de inrichting van de EHS, realisatie van natuur en recreatie.

Gezien de doelstelling RvdV en het feit dat waterveiligheid een zeer grote plek binnen het programma heeft is de geschetste ontwikkeling over de periode 2010-2015 gewenst en goed geweest. De ontgroningen en de toename van de waterbergingscapaciteit zullen leiden tot meer ruimte voor de rivier, buffering, een grotere veiligheid en hogere mate van realisatie natuur in het Vechtdal.

W5. Beleving veiligheid bewoners

Grafiek 30: Aantal inwoners in het Vechtdal dat bang is dat het Vechtwater bij overstroming de eigen woning zal bereiken, 2011, 2013 en 2015 (%)

Gebied: 4gem & strook 2 km
Bron: I&O Research

Een klein deel van de Vechtdalbewoners, namelijk 6-7%, is wel eens bang dat het Vechtwater de eigen woning zal bereiken.

Inwoners van Zwolle zijn het meest angstig en die angst is over de periode 2010-2015 toegenomen. In 2015 was 1 op de 10 inwoners van Zwolle bang voor Vechtwater in de eigen woning. In Hardenberg is de angst over de periode 2011-2015 licht afgenomen. In Ommen schommelde het percentage in 2011-2015 rond de 5-6% en in Dalfsen steeg het percentage naar 6% in 2015, na een daling naar 3% in 2013.

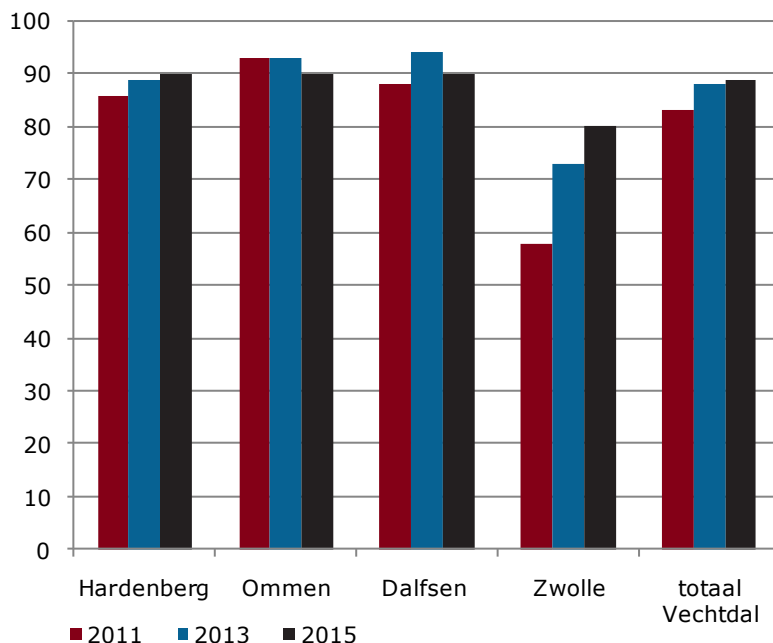
Vergelijken we het Vechtdal met West-Overijssel, geheel Overijssel en Nederland dan zien we dat Vechtdalbewoners minder bang zijn voor wateroverlast in de eigen woning.

In West-Overijssel ligt het percentage inwoners dat angstig is met 14% in 2015 ruim twee keer hoger dan in het Vechtdal. Over heel Overijssel genomen is 9% van de inwoners bang voor wateroverlast. Dat is opvallend hoger dan de 6% in het Vechtdal. In Nederland was 15% van de inwoners in 2015 bang voor overstrooming of wateroverlast.

W6. Bewustzijn wateroverlast bewoners

Grafiek 31: Aantal inwoners Vechtdal dat zich bewust is van het feit dat er bij overstrooming van de Vecht wateroverlast kan ontstaan, 2011, 2013 en 2015 (%)

Gebied: 4gem & strook 2 km
Bron: I&O Research

Onderzoek over de periode 2011-2015 laat zien dat een groot aantal Vechtdalbewoners, namelijk 9 op de 10, zich bewust is van het risico dat er bij een overstrooming van de Vecht wateroverlast kan ontstaan. Over de hele periode is met een toename van 83% naar 89% sprake van een zeer lichte toename. Kijken we naar de gemeenten afzonderlijk dan blijkt dat in Zwolle het bewustzijn het laagst is met in 2015 8 op de 10 inwoners. Ten opzichte van 2011 was dat nog net geen 6 op de 10 inwoners en daarmee is Zwolle de gemeente met de grootste toename (58% naar 80%).

In de drie andere gemeenten ligt het bewustzijn op een vergelijkbaar niveau. In Ommen is over de periode 2011-2015 sprake van een zeer lichte daling (-3%). In Hardenberg is het bewustzijn over dezelfde periode licht gestegen (+4%). Dalfsen laat een fluctuatie zien; het bewustzijn ligt in 2015 met 90% iets hoger dan in 2011 (88%), maar iets lager dan de 94% in 2013.

Vanuit het programma RvdV is het verbeteren van de waterveiligheid een van de hoofddoelstellingen. De visie vanuit het BBO is het versterken van de rivier de Vecht tot een veilige herstelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier. In dat kader is het belangrijk dat bewoners van het Vechtdal zich ervan bewust zijn dat de Vecht bij een overstrooming tot overlast kan leiden. De drie onderzoeken in de periode 2011-2015 tonen aan dat een groot deel van de Vechtdalbewoners, namelijk 9 op de 10, zich daarvan bewust zijn. Dat bewustzijn is ten opzichte van 2011 zeer licht toegenomen. Het beeld over de periode 2011-2015 is gunstig en kan in relatie tot de doelstelling als voldoende gekwalificeerd worden. Onder de Vechtdalbewoners is sprake van een hoog bewustzijn dat sinds 2011 zeer licht is toegenomen.

3.4 Resultaten Natuur (N)

3.4.1 Samenvattend beeld natuur

Van het speerpunt Natuur scoren de indicatoren als volgt:

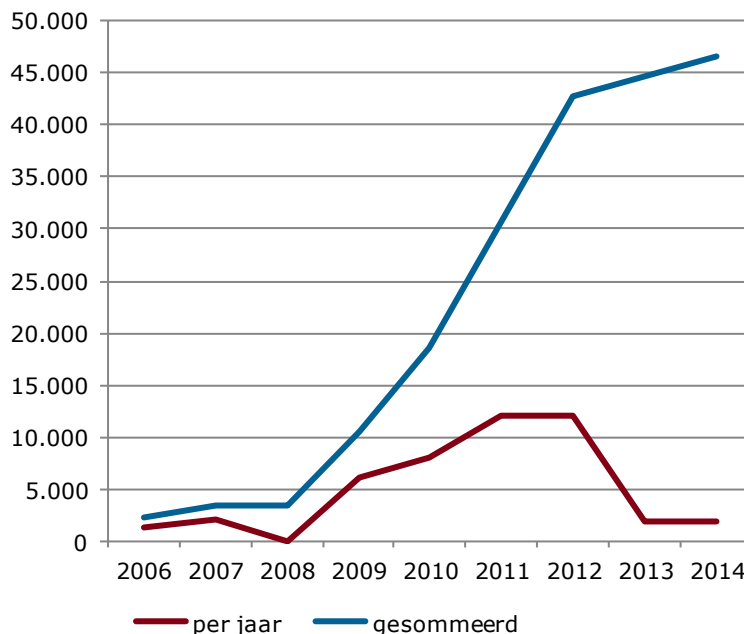
- N1 Sinds 2009 is de ontstening van Vechtoevers fors toegenomen en in 2014 was in totaal 46,6 km ontsteend (39% van de totale oeverlengte).
- N2 In 2009-2014 is er ten behoeve van de EHS 456 hectare aan gronden verworven en is 478 hectare als nieuwe natuur ingericht.
- N3 Het agrarisch natuurbeheer is sinds 2010 met 24% afgenomen: voor weidevogelbeheer bedroeg de afname 35% en voor overig beheer 11%.
- N4 De aanwezigheid aan stroomdalgraslanden was in 2015 met 10% toegenomen ten opzichte van 1990 mede als gevolg van natuurherstelprojecten.
- N5 De kwaliteit van waterlichamen in het bovenstroomse deel (Duitse grens-Ommen) voldoet voor de drie parameters macrofauna, waterflora en vis nog niet aan de normen.
- N6 De kwaliteit van waterlichamen in het benedenstroomse deel (Ommen – Zwolle) voldoet voor de parameter waterflora aan de norm en voor macrofauna en vis niet.
- N7 Van de zes vispassages in de Vecht voldoet er een, de werking van twee vispassages is onzeker en drie vispassages werken onvoldoende.

3.4.2 Beeld indicatoren natuur

N1. Natuurvriendelijke oevers

Grafiek 32: Lengte Vechtoever dat ontsteend is, 2007-2014 (meter)

Gebied: Vecht

Bron: provincie Overijssel

De oevers van de Vecht zijn in het verleden over grote lengtes vastgelegd met kraagstukken, natuursteen en stortsteen. Deze situatie past niet in het streven naar de doelstelling van een halfnatuurlijke laaglandrivier, zoals dat in het Programma RvdV is vastgelegd. Daarom zijn de waterschappen op verschillende locaties langs de Vecht begonnen met het ontstemen van de oevers. De stenen oevers vormen een groot knelpunt vanuit de zogeheten Kaderrichtlijn Water (KRW), waarin de Europese doelstellingen zijn opgenomen voor een goede ecologische waterkwaliteit van de Vecht. Veel vissen, waterinsecten en planten zijn afhankelijk van een natuurlijke oever in verband met het voorkomen van voedsel, beschutting en paaiplaatsen. Door het verwijderen van de stenen oevers krijgen natuurlijke processen als erosie en sedimentatie weer de ruimte en zal op termijn een lokaal mozaïek ontstaan van natuurlijke strandjes, steilrandjes en begroeiing. Uiteindelijk zal dit bijdragen aan de vorming van een halfnatuurlijke rivier.

De ontstening van de Vechtoevers is al begonnen vóór 2009 en jaarlijks werd toen ongeveer 1-2 km aan oeverlengte ontsteend. Vanaf 2009 nam de ontstening fors toe met in 2011 en 2012 jaarlijks een ontstening van circa 12 km. In 2014 was van de 121 km aan Vechtoevers 46,6 km ontsteend (39%).

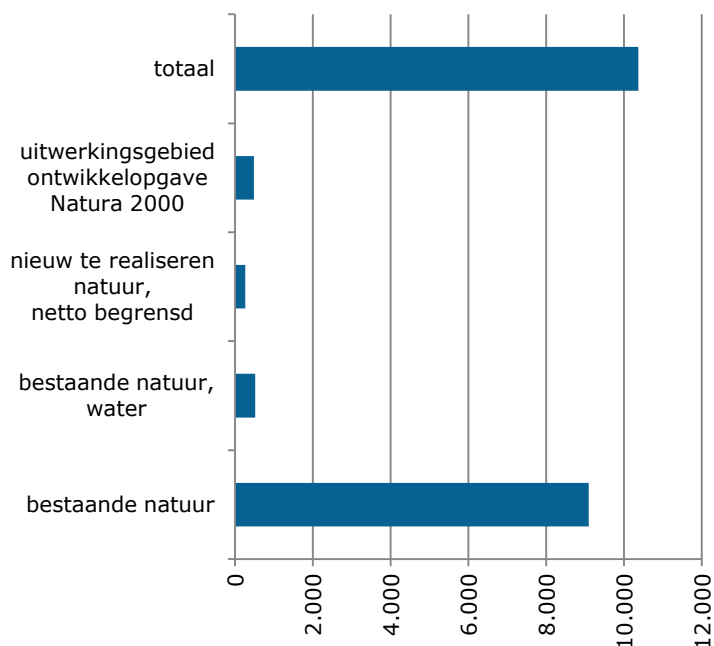
Het programma RvdV heeft als hoofdoel de Vecht om te vormen tot een halfnatuurlijke laaglandrivier in 2050. De visie vanuit het BBO is het versterken van de rivier de Vecht tot een veilige herstelde en beleefbare halfnatuurlijke laaglandrivier. Daarnaast behoort tot de hoofddoelstelling ook het integraal realiseren van de natuuropgaven in het Vechtdal.

In relatie tot de omvorming naar een halfnatuurlijke laaglandrivier en het realiseren van natuurdoelen en -kwaliteit, is het ontstemen van 39% van de totale lengte aan Vechtoever een goede ontwikkeling geweest die positief zal bijdragen aan de hoofddoelen uit het programma RvdV.

N2. Aanwezigheid natuur binnen EHS

Grafiek 33: Oppervlakte EHS Vechtdal, 2014* (ha)

*na herijking in 2013 en vaststelling Provinciale Staten
 Gebied: 4gem & strook 5 km
 Bron: provincie Overijssel

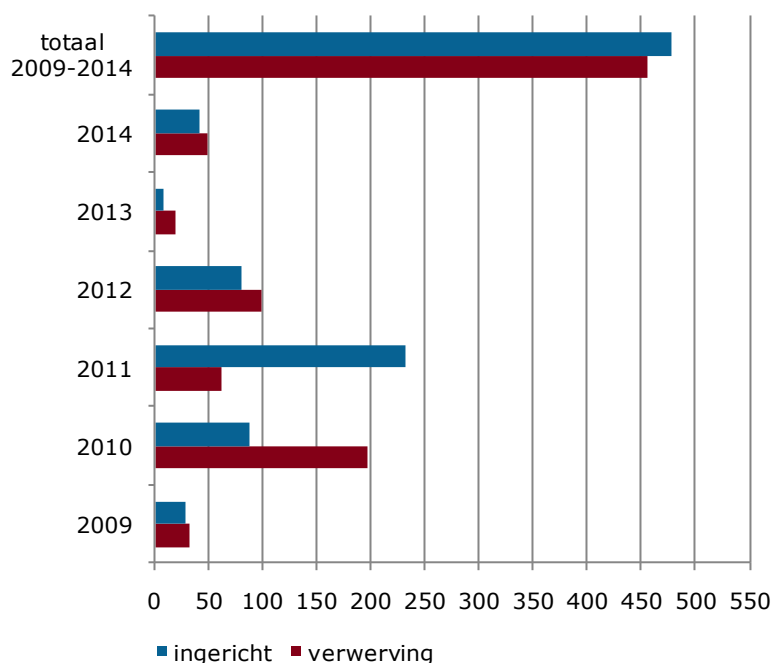
In 2013 heeft in Overijssel een herijking van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) plaatsgevonden. Voor de herijking had de EHS in 2013 in het Vechtdal een totale oppervlakte van 13.280,9 ha. De herijking heeft onder andere tot gevolg gehad dat de begrenzing van de EHS in het Vechtdal is aangepast en de totale oppervlakte werd teruggebracht naar 10.367 ha. Na de herijking is nu buiten de EHS in het Vechtdal een zone aangewezen met een oppervlakte van 3.183,8 ha waarbinnen ondernemen met natuur en water mogelijk is.

I.v.m. de ingrijpende wijziging en begrenzing van de EHS Vechtdal is het niet mogelijk een exacte ontwikkeling van de EHS-opgaven en realisatie in de periode 2009-2014 te geven. Wel een stand van zaken in 2014.

In 2014 beslaat natuur een totale oppervlakte van 9.620 ha (93%) binnen de totale EHS (10.367,9 ha). Het betreft hier de totale oppervlakte van de EHS minus de ontwikkelopgave voor Natura 2000 en Nieuwe Natuur.

De verwerving en inrichting Nieuwe Natuur binnen de EHS in het Vechtdal is weer-gegeven in grafiek 34.

Grafiek 34: Verworven en ingerichte Nieuwe Natuur in het Vechtdal, 2009-2014 (ha)

Gebied: 4gem & strook 5 km
Bron: provincie Overijssel

Ten behoeve van het behalen van de EHS-natuurdoelen is er in het Vechtdal in de jaren 2009 t/m 2014 in totaal 456 ha aan gronden verworven. Het aantal ha gronden dat jaarlijks werd verworven varieerde met uitschieters in 2010 (197,4 ha) en 2012 (98,4 ha). Uiteindelijke doel is om deze gronden om te vormen en in te richten als Nieuwe Natuur. Parallel aan de verwerving van gronden is er in de jaren 2009 t/m 2014 ook al flink gewerkt aan de inrichting en omvorming tot Nieuwe natuur. Jaarlijks gaat het daarbij om enkele tientallen hectares met uitschieters in 2010 (88,4 ha), 2011 (231,7 ha) en 2012 (81,1 ha). Ten behoeve van de realisatie Nieuwe Natuur is er in de periode 2009-2014 concreet 478 ha als natuur ingericht. Dat is meer dan de verworven 456 ha, maar daarbij geldt de kanttekening dat vóór 2009 ook al gronden zijn verworven in het kader van de EHS.

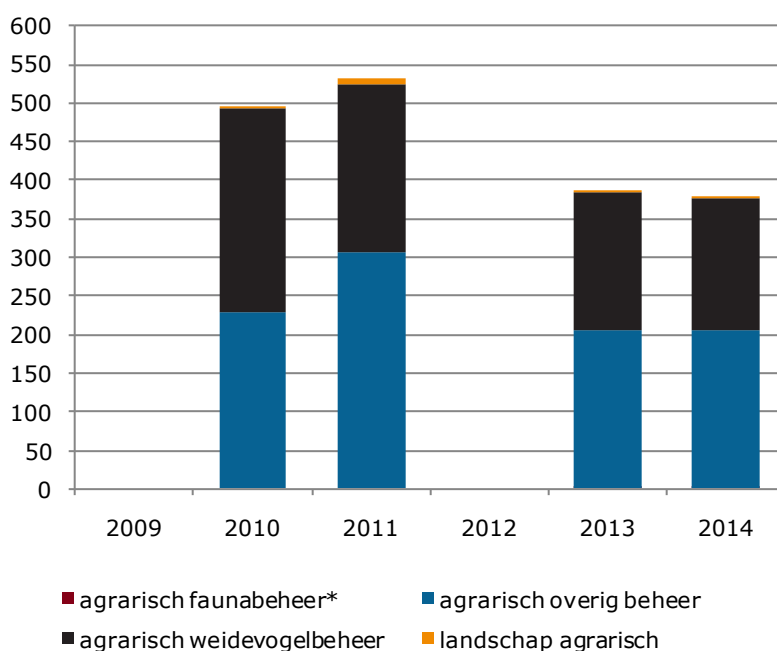
Een van de hoofddoelen binnen het programma RvdV is het integraal realiseren van de natuuropgaven in het Vechtdal. Verwerving van gronden en het inrichten of omvormen van deze gronden tot Nieuwe natuur is van essentieel belang om de gestelde EHS-doelen te behalen. Naast de inrichting van de gronden naar natuur worden zoveel mogelijk ook doelen voor water en recreatie meegenomen.

De ontwikkelingen op het gebied van verwerving en inrichting in 2009-2014 zijn in relatie tot de natuurdoelstelling zeer positief geweest. Naast de verwerving van een flink aantal hectares aan gronden is er ook veel aan gronden ingericht. Daarmee is een flinke bijdrage geleverd aan het behalen van de natuurdoelstellingen.

N3. Natuurbeheer agrarisch

Grafiek 35: Agrarisch natuurbeheer in het Vechtdal, 2009-2014 (ha)

* cijfers niet zichtbaar in grafiek (<1 ha)
 Gebied: 4gem & strook 5 km
 Bron: provincie Overijssel

Parallel aan het verwerven en inrichten van gronden kunnen de natuurwaarden in het Vechtdal ook vergroot worden door agrariërs natuurbeheer op hun landbouwgronden uit te laten voeren. Door een integrale aanpak van natuurbeheer door agrariërs kan de realisatie van natuurdoelen in het Vechtdal worden versneld. In het Vechtdal hebben agrariërs de mogelijkheid contracten af te sluiten voor een bepaald type natuurbeheer en dat mee te nemen in hun bedrijfsvoering.

De ontwikkeling over de periode 2009-2014 laat zien dat het agrarisch natuurbeheer in het Vechtdal vooral gericht is op weidevogelbeheer en overig beheer. Agrarisch fauna-beheer (0,9 ha in 2014) en agrarisch landschapsbeheer (3,7 tot maximaal 7,7 ha) spelen een minder belangrijke rol. Gegevens over 2009 en 2012 zijn niet beschikbaar.

Kijken we naar het totaalbeeld over de periode 2009-2014 dan blijkt dat het totale agrarisch natuurbeheer is afgenomen van 496 ha in 2010 en 531 ha in 2011 naar 379 ha in 2014. Ten opzichte van 2010 betekent dat voor het totaal aan agrarisch natuurbeheer een afname van 24%.

Zoomen we specifiek in op de twee belangrijkste typen agrarisch natuurbeheer in het Vechtdal dan zien we voor weidevogelbeheer een afname van 263 ha in 2010 naar 171 ha in 2014. Daarmee is het weidevogelbeheer in het Vechtdal met 35% afgenomen. Het type overig beheer laat een daling zien van 230 ha in 2010 naar 204 ha in 2014, waarmee de afname 11% bedraagt.

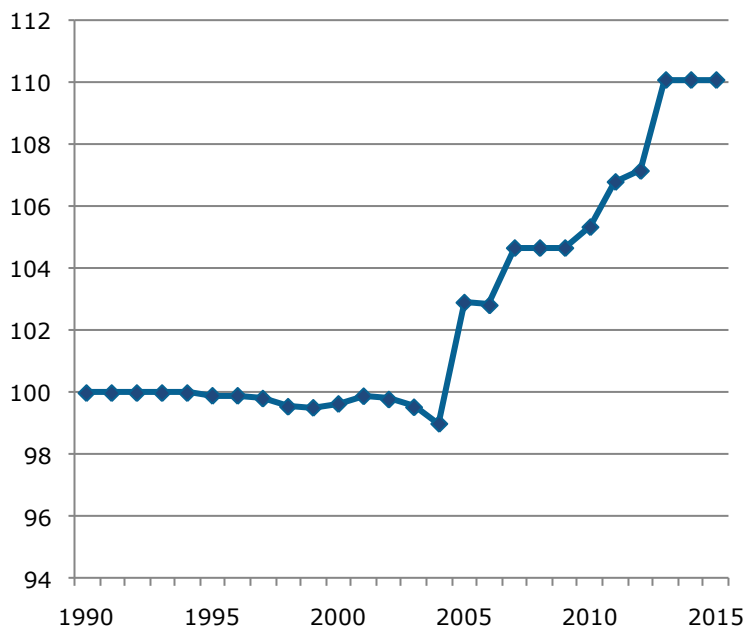
Een van de hoofddoelen binnen het programma RvdV is het integraal realiseren van de natuuropgaven in het Vechtdal. Het afsluiten van contracten met agrariërs voor het uitvoeren van natuurbeheer is daarbij een belangrijk spoor. In het Masterplan RvdV wordt gesteld: "Recreatie en maatschappelijke diensten, zoals natuurbeheer, kunnen onderdeel uit gaan maken van de agrarische bedrijfsvoering. In het Vechtdal is zeker ruimte voor de gangbare en innovatieve landbouw."

In relatie tot de hoofddoelstelling RvdV kan gesteld worden dat de ontwikkeling van het agrarisch natuurbeheer in het Vechtdal een negatieve trend vertoont en ongewenst is. Totaal is het agrarisch natuurbeheer met 24% afgenomen. De twee belangrijkste beheertypen in het Vechtdal laten een afname zien van 11% (overig beheer) en een forse afname van 35% (weidevogelbeheer). De afname van natuurbeheer door agrariërs zal leiden tot het realiseren van minder natuur in het Vechtdal.

N4. Aanwezigheid stroomdalgraslanden

Grafiek 36: Droog rivierduingrasland in het Vechtdal, 1990-2015
(index 1990=100 (281,4 ha))

Gebied: 4gem & strook 2 km
Bron: provincie Overijssel

Stroomdalgraslanden hebben een sterke relatie met het riviersysteem en vormen binnen het Vechtdal een belangrijk natuurdoeltype. Dit type grasland kan voor de natuur in het Vechtdal als toonaangevend beschouwd worden, omdat het een belangrijk habitat vormt voor vele zeldzame planten- en diersoorten. Veel van de karakteristieke stroomdalsoorten staan op de Rode lijst van beschermde soorten.

In de grafiek is de aanwezigheid van het type droog rivierduingrasland in het Vechtdal weergegeven over de periode 1990 t/m 2015. Het betreft hier de oppervlakte aan droog riviergrasland dat is aangetroffen op zowel rivierduinen (bijvoorbeeld Arriër Koeland) als op de oeverwallen langs de rivier. Een andere randvoorwaarde is dat van een gebied meer dan 80% uit droog grasland bestaat, waarbij het gaat om bijvoorbeeld de Zwolse Anjer-Thijm-gemeenschap, maar ook om andere droge typen.

De grafiek toont aan dat in de jaren 1990 t/m 2004 de index rond de 100 ligt en er weinig verandering optrad. Vanaf 2004 (index 99) zien we een indexstijging naar 110 in de periode 2013-2015. Concreet is de oppervlakte aan droog rivierduingrasland toegenomen van 289,7 ha in 2005 naar 309,9 ha in de jaren 2013 t/m 2015.

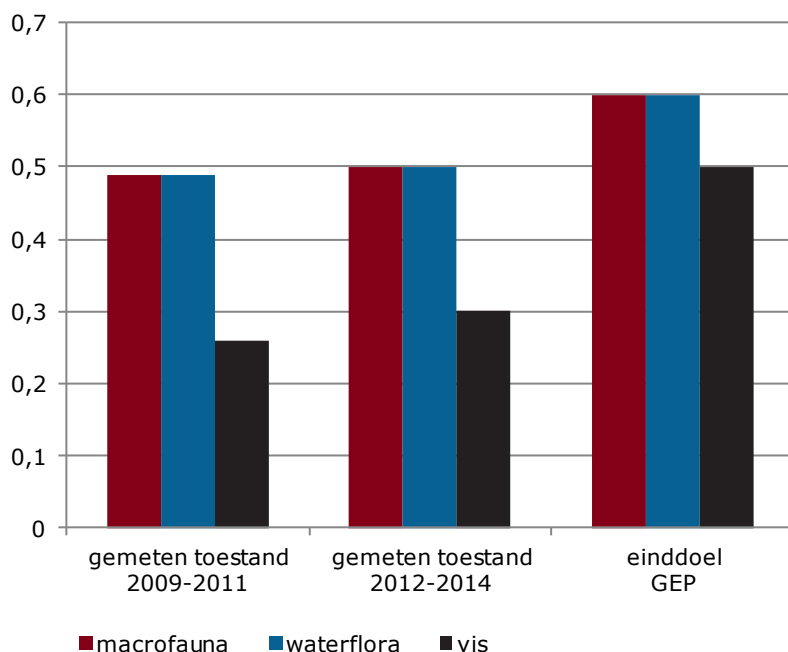
De positieve trend die sinds 2004 is opgetreden is het gevolg van het uitvoeren van natuurherstelprojecten en EHS-realisatie. In 2015 is er 10% meer droog rivierduin-grasland dan in 1990 en de verwachting is dat dit oppervlak verder zal toenemen.

Een van de hoofddoelen binnen het programma RvdV is het integraal realiseren van de natuuropgaven in het Vechtdal. Het behalen van de EHS-doelen en het verhogen van de natuurwaarden in het Vechtdal is daarbij van groot belang. De toename van 10% aan oppervlakte stroomdalgrasland is in relatie tot de doelstellingen RvdV gewenst en positief te noemen. De maatregelen die in het Vechtdal zijn uitgevoerd lijken hun vruchten af te werpen met een toename van de natuurwaarden als gevolg.

N5. Kwaliteit waterlichamen bovenstrooms

Grafiek 37: Ecologische kwaliteit Vecht bovenstrooms (Duitse grens – Ommen), 2009-2011 en 2012-2014 en GEP-einddoel (EKR-waarde)

Gebied: Vechtstromen

Bron: Waterschap Vechtstromen

De Vecht vormt zelf een belangrijk onderdeel van het ecosysteem en is daarom van groot belang voor de natuurwaarden in het Vechtdal. Het riviersysteem biedt een leefomgeving aan diverse soortgroepen, waaronder een beschermd aantal vissoorten als de Modderkruiper en de Donderpad. Om te kunnen voortbestaan is het voor de soortgroepen van levensbelang dat de kwaliteit van het rivierwater voldoende is. De ecologische kwaliteit of natuurkwaliteit wordt binnen de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) voor natuurlijke wateren uitgedrukt in de Ecologische Kwaliteits Ratio (EKR). Omdat de Vecht (nog) niet als natuurlijk, maar als sterk veranderd (SV) wordt gekwalificeerd geldt een afgeleid doel, het zogenaamde Goed Ecologisch Potentieel (GEP). Bij het vaststellen van dit doel is rekening gehouden met onomkeerbare ingrepen die zich in de Vecht hebben voorgedaan. In het bovenstroomse deel geldt een GEP-doelstelling voor macrofauna en waterflora van 0,6 en voor vis 0,5. In de grafiek is de gemeten toestand (EKR-waarde) in het bovenstroomse deel van de Vecht weergegeven voor de periodes 2009-2011 en 2012-2014. De vaststelling van de kwaliteit van de waterlichamen vindt eens per drie jaar plaats in het kader van de KRW-monitoring.

Het beeld over beide periodes laat een vrij stabiel beeld zien qua scores. De parameter vis laat in de periode 2012-2014 ten opzichte van daarvoor een zeer lichte verbetering zien.

In relatie tot de GEP-doelen kan gesteld worden dat alle drie parameters nog niet voldoen aan het einddoel. Macrofauna en waterflora liggen beide 0,1 onder het doel van 0,6 en worden via de GEP-systematiek als geel gekwalificeerd (gemiddeld). De parameter vis ligt met een EKR-score van 0,3 onder het GEP-doel van 0,5 en wordt volgens de systematiek als oranje gekwalificeerd (onvoldoende). De GEP-doelen moeten formeel in 2015 behaald zijn, maar er geldt uitstel tot maximaal 2027.

Een van de hoofddoelen binnen het programma RvdV is het integraal realiseren van de natuuropgaven in het Vechtdal. Het behalen van een goede kwaliteit van de waterlichamen binnen het Vechtdal volgens de normen is daarbij van groot belang. Mede gezien vanuit de Europese KRW-doelstellingen.

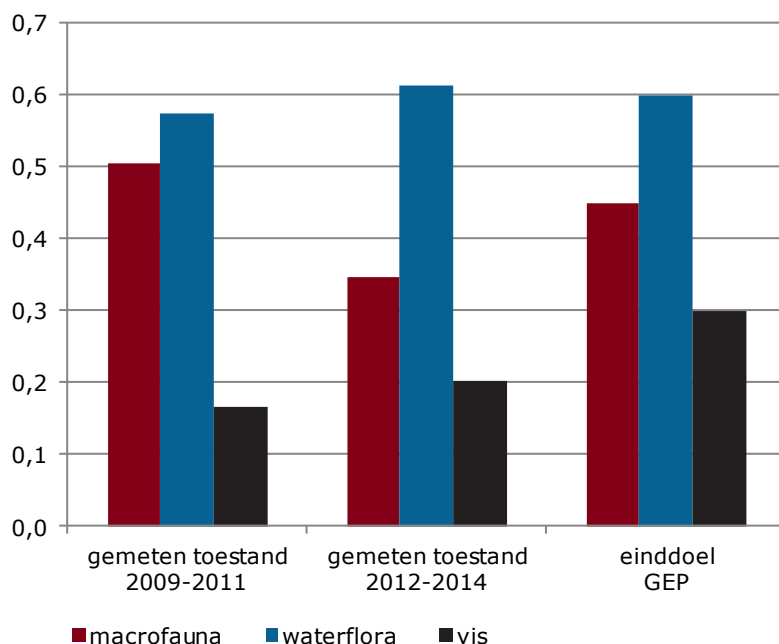
De kwaliteit van de waterlichamen in het bovenstroomse deel van de Vecht en de ontwikkeling daarvan in de tijd laat een zeer geringe vooruitgang zien en is volgens de normering voor de twee parameters macrofauna en waterflora gemiddeld en voor de parameter vis onvoldoende.

In het licht van de doelstellingen RvdV, waarbij gestreefd wordt naar een goede kwaliteit van de waterlichamen, kan gesteld worden dat de gemeten toestand in de tijd en de kwaliteitsbeoordeling te matig/ongunstig scoort.

N6. Kwaliteit waterlichamen benedenstrooms

Grafiek 38: Ecologische kwaliteit Vecht benedenstrooms (Ommen – Zwolle), 2009-2011 en 2012-2014 en GEP-einddoel (EKR-waarde)

Gebied: Groot Salland
Bron: waterschap Groot Salland

Het belang van deze indicator en de beoordelingssystematiek is beschreven onder de voorgaande indicator N5 Kwaliteit waterlichamen bovenstrooms. Gemakshalve wordt daar naar verwezen. Belangrijke kanttekening hierbij is dat het benedenstroomse deel van de Vecht eveneens binnen de kwalificatie van sterk veranderde wateren (SV) valt, maar dat de GEP-doelen verschillen ten opzichte van het bovenstroomse deel (gelegen binnen beheergebied Vechtstromen)! In het benedenstroomse deel gelden voor het gehele waterlichaam Vecht-Zwarte Water de volgende GEP-doelstellingen: macrofauna 0,45, waterflora 0,6 en vis 0,3.

Elk waterschap heeft - onafhankelijk van elkaar - bepaald wat maximaal haalbare doelen zijn voor het bij haar in beheer zijnde deel van de Vecht. De gekozen doelen (GEP) liggen benedenstrooms wat lager dan bovenstrooms. Het benedenstroomse deel ligt in het deltagebied en heeft dus van nature een minder dynamisch karakter dan bovenstrooms. Bovendien heeft de rivier hier primaire keringen en is er recreatievaart.

In de grafiek is de gemeten toestand in het benedenstroomse deel van de Vecht weer-gegeven voor de periodes 2009-2011 en 2012-2014. Op basis van het relatief geringe aantal beschikbare gegevens kan nog geen echte trend worden vastgesteld. Er zijn in de afgelopen jaren al maatregelen uitgevoerd en ook de komende jaren zullen er nog maatregelen worden uitgevoerd. De ecologische verbetering zal dan geleidelijk zichtbaarder worden. Aangezien de GEP-waardes gelden voor het gehele waterlichaam Vecht-Zwarte water is een toetsing van scores voor alleen het Vecht-gedeelte van dit waterlichaam indicatief.

Het beeld laat voor alle drie parameters een verschillend en wisselend beeld zien. De EKR-waarde voor de macrofauna nam af van 0,5 naar 0,35. Daarmee is de waarde onder het GEP-doel gedaald.

De gemeten toestand van de waterflora laat in 2012-2014 een verbetering zien met een stijging van 0,57 naar 0,61. Daarmee voldoet de gemeten toestand van de waterflora aan het gestelde GEP-doel.

De visstand heeft nog verbetering nodig. De EKR-waarde voor vis in 2009-2011 is ingeschat op basis van expert-judgement, omdat er nog geen monitoringsgegevens beschikbaar waren. Voorzichtig kan gesteld worden dat de visstand zeer licht is verbeterd, maar dat de gemeten EKR-waarde in 2012-2014 onder het GEP-doel ligt. Totaal bezien voldoet een parameter aan het GEP-doel en twee parameters voldoen niet. De GEP-doelen moeten formeel in 2015 behaald zijn, maar er geldt uitstel tot maximaal 2027.

Een van de hoofddoelen binnen het programma RvdV is het integraal realiseren van de natuuropgaven in het Vechtdal. Het behalen van een goede kwaliteit van de waterlichamen binnen het Vechtdal volgens de normen is daarbij van groot belang. Mede gezien vanuit de Europese KRW-doelstellingen.

De kwaliteit van de waterlichamen in het benedenstroomse deel van de Vecht en de ontwikkeling daarvan in de tijd laat een wisselend beeld zien met een zeer geringe vooruitgang of verbetering. De toestand van de macrofauna verslechterde en scoort nu onder de norm. De vistoeestand laat weliswaar een lichte verbetering zien, maar scoort nog altijd onder de norm. De toestand van de waterflora verbeterde eveneens licht, maar kwam daardoor wel uit boven de normering en is dus goed te noemen.

In het licht van de doelstellingen RvdV, waarbij gestreefd wordt naar een goede kwaliteit van de waterlichamen, kan gesteld worden dat de gemeten toestand in de tijd en de kwaliteitsbeoordeling te matig/ongunstig scoort.

N7. Vispasseerbaarheid

Tabel 3: Aanwezige vispassages in de Vecht en huidig functioneren

Vispassage	Beoordeling	Aanleg jaar	Opmerking
Vechterweerd		'80	Oud type en niet bekend of hij werkt voor bodemvissen. Lijkt te voldoen aan KRW-scorende soorten, maar niet zeker. Nadere inventarisatie gepland in 2019.
Vilsteren		'80	Oud type en niet bekend of hij werkt voor bodemvissen. Lijkt te voldoen aan KRW-scorende soorten, maar niet zeker. Nadere inventarisatie gepland in 2019.
Junne		'80	Inlaatconstructie is te groot. Verval te groot waardoor vis er niet tegenop kan zwemmen. Lokstroom: verkeerd gepositioneerd. Sinds 2013 meander eromheen, maar uitstroom is onvoldoende om vis de meander in te krijgen. Vispassage voldoet dus niet in huidige vorm. Nodig: inlaatconstructie aanpassen of meander doortrekken naar buiten waardoor de inlaat overbodig is. Vispasseerbaarheid bij de stuw garanderen door vispasseerbare sluis, vispassage of door stuw te vervangen door riffles.
Diffelen		'80	Locatie en lokstroom slecht. Sinds 2010 meander eromheen gelegd, maar deze komt ver onder de stuw uit, waardoor vissen de meander voorbijzwemmen naar de stuw. Deze passage is vrij turbulent omdat later in het ontwerpproces de bekkengrootte naar beneden toe is bijgesteld en men concessies heeft gedaan aan de eisen voor vismigratie. De oude passage kent de bekende beperkingen, ook zijn hier de beweegbare inlaatconstructies vastgelopen met zand, waardoor ze niet meer ingesteld kunnen worden op het goede peil. Nodig: meander plus vispassage en/of peil aanpassen zodat er meer water doorheen gaat. Vispasseerbaarheid bij de stuw garanderen door vispasseerbare sluis, vispassage of door stuw te vervangen door riffles.
Hardenberg		'80	In 2013/2014 is de oude vispassage vervangen door een sluisje. Aan de andere zijde is een lange natuurlijke vispassage aangelegd. Deze stroomt het hele jaar door met een debiet van ongeveer 1m ³ /s, heeft bodemdoorgangen en een peilverschil van minder dan 9 cm per drempel. Werkt goed, maar wel meer onderzoek nodig. Nodig: onderzoek doen naar passeerbaarheid van gehele (voormalige) knelpunt.
De Haandrik		'80	Dit is een oude vispassage met de bekende beperkingen. Hier moet wat aan gedaan worden, maar er zijn nu geen concrete plannen. Nodig: meest wenselijke is compleet hergraven en hermeanderen van de Vecht of een lange natuurlijke vispassage van ongeveer 1km of langer aanleggen.

Gebied: Groot Salland & Vechtstromen

Bron: waterschap Groot Salland en waterschap Vechtstromen

Vanuit ecologisch opzicht is een gezonde rivier rijk aan vissoorten en vispasseerbaarheid een van de aspecten die medebepalend is voor die rijkdom. Een gezonde vispopulatie kan gezien worden als een afgeleide van een gezond ecosysteem en is daarmee een goede indicatie voor de toestand van het totale riviersysteem.

In de Vecht liggen momenteel zes vispassages: twee in het benedenstroomse deel en vier in het bovenstroomse deel van de Vecht.

De bovenstroomse vispassages stammen uit de 80-er jaren en zijn aangelegd met de kennis van toen. De meeste van deze vispassages werken niet optimaal. De passage Hardenberg lijkt na aanpassing goed te werken. De twee benedenstroomse vispassage bij Vechterweerd en Vilsteren zijn ook oudere types en er is onzekerheid over de werking.

Het huidige functioneren en specifieke beoordeling van de zes vispassages is weergegeven in tabel 3. Over het algemeen kan gesteld worden dat de meeste oudere passages niet voldoen of dat er twijfel is over de werking. Anno 2015 lijkt alleen de vispassage Hardenberg te voldoen na een aantal ingrepen in 2013/2014, waardoor de werking sterk is verbeterd.

Een van de hoofddoelen binnen het programma RvdV is het integraal realiseren van de natuuropgaven in het Vechtdal. Daarbij hoort een gezond rivier-ecosyteem met een goede visstand. Het mogelijk maken van vismigratie van bron tot monding is dan ook een van de doelstellingen van het programma RvdV.

Het huidige functioneren van de zes aanwezige vispassages in de Vecht kan als onvoldoende worden gekwalificeerd. Zeker in relatie tot de doelstelling RvdV die een mogelijke vismigratie van Vecht-oorsprong naar de riviermonding voorstaat. Momenteel voldoet één vispassage aan die doelstelling.

3.5 Resultaten identiteit (I)

3.5.1 Samenvattend beeld identiteit

Van het speerpunt Identiteit scoren de vier indicatoren als volgt:

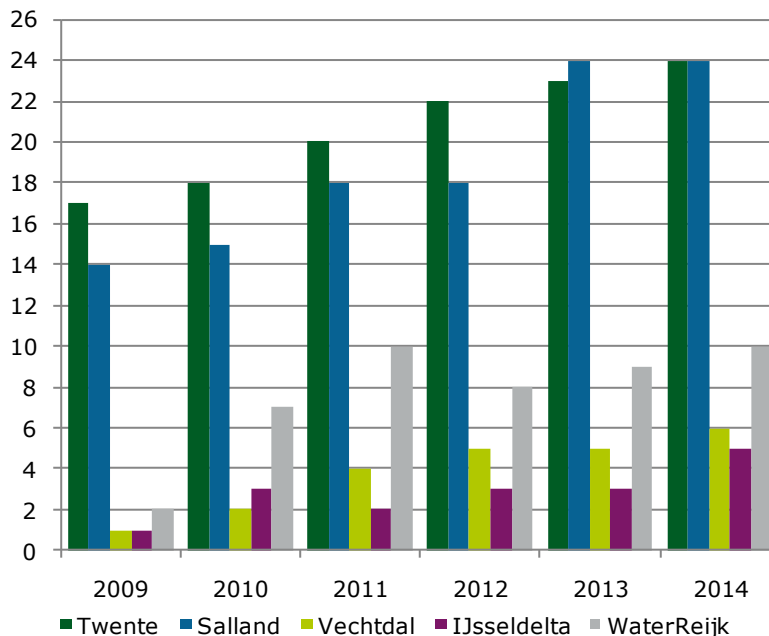
- I1 De bekendheid van het Vechtdal bij Nederlanders is in de periode 2009-2014 toegenomen van 1% naar 6%.
- I2 Het percentage bewoners dat het Vechtdal aantrekkelijk vindt voor recreatie is in de periode 2011-2015 gestegen van 90% naar 94%. De toename vond plaats in Dalfsen, Ommen en Hardenberg, terwijl Zwolle met 93-94% constant bleef.
- I3 Het gevoel Vechtdaller te zijn is in over de hele periode 2011-2015 toegenomen met 12%, maar ten opzichte van 2013 licht afgenomen.
- I4 Een nulmeting in 2015 toont aan dat iets meer dan 7 op de 10 bewoners de Vecht als onderdeel van de woonomgeving belangrijk tot zeer belangrijk vindt.
- I5 Vechtdalbewoners zijn tevreden over hun woonomgeving en geven het in 2015 een rapportcijfer van 8,1. Ten opzichte van 2011 en 2013 is sprake van een licht stijgende trend.

3.5.2 Beeld indicatoren identiteit

I1. Landelijke bekendheid spontaan

Grafiek 39: Aantal Nederlanders dat het Vechtdal en andere toeristische regio's in Overijssel spontaan kan noemen, 2009-2014 (%)

Gebied: Toeristische regio Vechtdal
Bron: NBTC-NIPO Research

Deze indicator geeft aan hoe bekend het Vechtdal is in de rest van Nederland. De bekendheid van het Vechtdal zegt veel over de identiteit van het gebied. Dit geeft ook de potentie aan voor de recreatieve sector. Niet alleen de Vechtdalbewoners zijn relevant voor het 'Vechtdalgevoel', maar juist ook mensen uit andere regio's kunnen in belangrijke mate bijdragen aan de ontwikkeling van het Vechtdal.

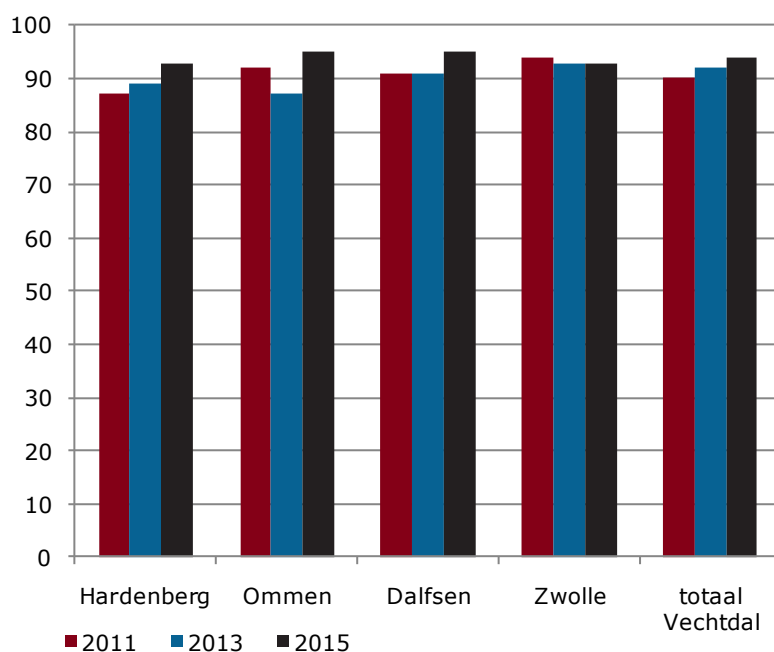
De spontane bekendheid van het Vechtdal is onder Nederlanders in de periode 2009 t/m 2014 toegenomen van 1% naar 6%. Binnen Overijssel is alleen de IJsseldelta minder bekend met een score van 5%. Alle toeristische regio's laten binnen Overijssel over de periode 2009-2014 een toename zien. Vooral Twente en Salland zijn binnen Nederland bekende regio's en beide scores in 2014 24%. Dat is beduidend hoger dan de 6% voor het Vechtdal in datzelfde jaar. WaterReijk neemt een tussenpositie in met een landelijke bekendheid van 10% in 2014.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme, maar ook de andere sectoren bedrijvigheid zijn belangrijke economische dragers. De identiteit van het Vechtdal is belangrijk voor de regio als vestigingsklimaat, woonomgeving en toeristische bestemming. Hoe beter het Vechtdal op de kaart wordt gezet hoe groter de kans dat de regionale economie zich ontwikkelt tot een gebied met toenemende recreatie. De toename van de landelijke bekendheid van het Vechtdal in de periode 2009-2014 sluit goed aan bij de doelstellingen van RvdV. De grotere bekendheid zal leiden tot meer bezoekers, maar de mate waarin is onbekend. In vergelijking met de sterke regio's Twente en Salland scoort het Vechtdal laag. Het is niet bekend welke doorgroei binnen het Vechtdal mogelijk is en daarmee de haalbare score voor landelijke bekendheid.

12. Beleving aantrekkelijkheid voor recreatie

Grafiek 39: Aantal bewoners dat het Vechtdal aantrekkelijk vindt voor recreatie, 2011, 2013 en 2015 (%)

Gebied: 4gem & strook 2 km
Bron: I&O Research

Deze indicator geeft aan hoe aantrekkelijk de bewoners het Vechtdal vinden om in te recreëren. Dit gegeven is belangrijk voor de recreatiesector, maar geeft ook aan hoe aantrekkelijk het gebied is als woonomgeving.

Uit de bewonersonderzoeken in de periode 2011-2015 blijkt dat het percentage bewoners dat het Vechtdal aantrekkelijk vindt voor recreatie licht is gestegen van 90 naar 94. Concreet betekent dit dat ruim 9 op de 10 inwoners het Vechtdal aantrekkelijk vindt om in te recreëren en dat is hoog. De lichte toename over 2011-2015 wordt met name veroorzaakt door de toenames in Hardenberg, Ommen en Dalfsen. In Zwolle is het percentage met 93-94 over de hele periode vrijwel constant.

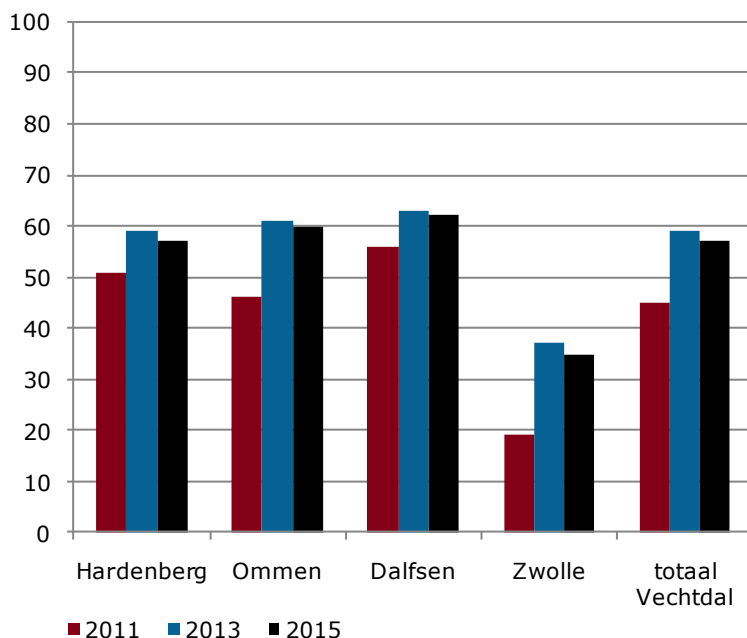
Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een van de belangrijke economische dragers in het gebied. De identiteit van het Vechtdal is belangrijk voor de regio als vestigingsklimaat, woonomgeving en toeristische bestemming. Hoe beter het Vechtdal op de kaart wordt gezet hoe meer de regionale economie van het gebied zich zal ontwikkelen als recreatieplek. In het Masterplan RvdV is aangegeven dat de veranderende Vecht aanleiding moet zijn om vooral ook Vechtdalbewoners naar hun Vecht te leiden.

Uit de bewonersonderzoeken blijkt dat een hoog percentage van de Vechtdalbewoners de Vecht aantrekkelijk vindt als recreatiegebied. Bovendien is dat percentage over de jaren 2011-2015 licht gestegen. De hoge score en de aangetoonde ontwikkeling sluit goed aan bij de doelstelling RvdV en is wat men vanuit het programma wil zien.

I3. Gevoel Vechtdaller te zijn

Grafiek 40: Aantal bewoners dat zich Vechtdaller voelt, 2011, 2013 en 2015 (%)

Gebied: 4gem & strook 2 km
Bron: I&O Research 2015.

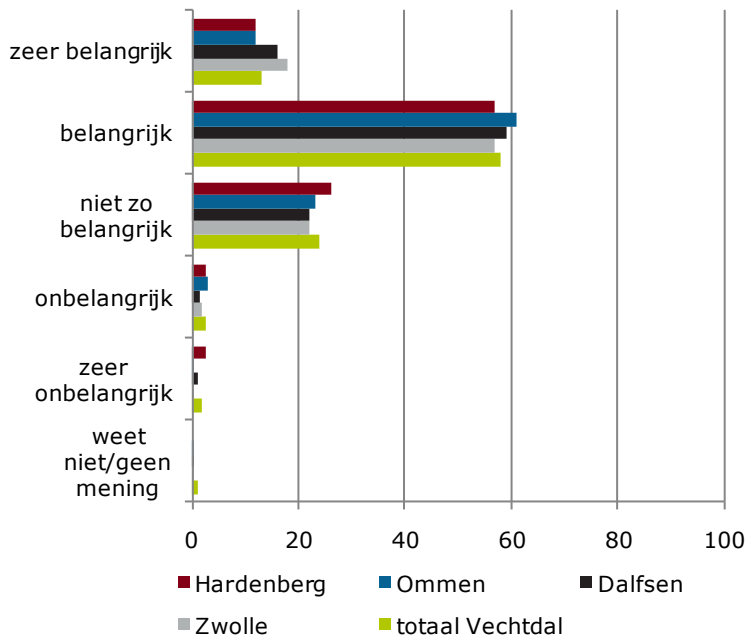
Het gevoel Vechtdaller te zijn geeft aan hoe het Vechtdal als identiteit wordt beleefd. Identiteit heeft te maken met hoe trots de oorspronkelijke bewoners zijn op hun gebied of hoe trots de bevolking is op het feit dat ze in het Vechtdal wonen en werken. Cijfers uit het bewonersonderzoek over de periode 2011-2015 tonen aan dat het Vechtdalgevoel gestegen is van 45% naar 57%. Ten opzichte van 2013 trad een kleine maar significante afname plaats (bron: I&O Research, 2015). Het Vechtdalgevoel is in alle gemeenten toegenomen met forse toenames in Zwolle (16%) en Ommen (14%). In Dalfsen en Hardenberg steeg het percentage met 6%. Het gevoel Vechtdaller te zijn is binnen de vier gemeenten het minst aanwezig in de stad Zwolle (35%). In de andere drie gemeenten ligt dat percentage een stuk hoger met waarden tussen de 57%-62%.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. Doelstelling is om de kwaliteit van de leefomgeving en de onderlinge verbondenheid van de Vechtdalgemeenten te versterken. De cijfers over het Vechtdalgevoel laten een gemiddelde stijging zien van 12% en dat is een trend die gewenst is vanuit de doelstelling RvdV.

14. Zichtbaarheid Vecht woonomgeving

Grafiek 41: Aantal bewoners dat de Vecht als zichtbaar onderdeel van de woonomgeving ervaart, 2015 (%)

Gebied: 4gem & strook 2 km
Bron: I&O Research

Een van de statements in het Masterplan is 'Maak van de Vecht een voorkant'. De rivier en haar mogelijkheden voor wonen, werken, recreëren en natuur vormt een belangrijke basis voor de identiteit van het Vechtdal. Hoe de inwoners de aanwezigheid van de rivier beleven als onderdeel van hun woonomgeving is dus erg belangrijk.

Een eerste peiling in 2015 toont aan dat voor bijna 6 op de 10 inwoners de aanwezigheid van de Vecht in de woonomgeving belangrijk is. Voor 13% van de inwoners is dat zelfs zeer belangrijk. Ongeveer 1 op de 4 inwoners (24%) vindt de aanwezigheid van de Vecht voor het wonen niet zo belangrijk. Voor zeer weinig inwoners is de aanwezigheid van de Vecht onbelangrijk of zeer onbelangrijk.

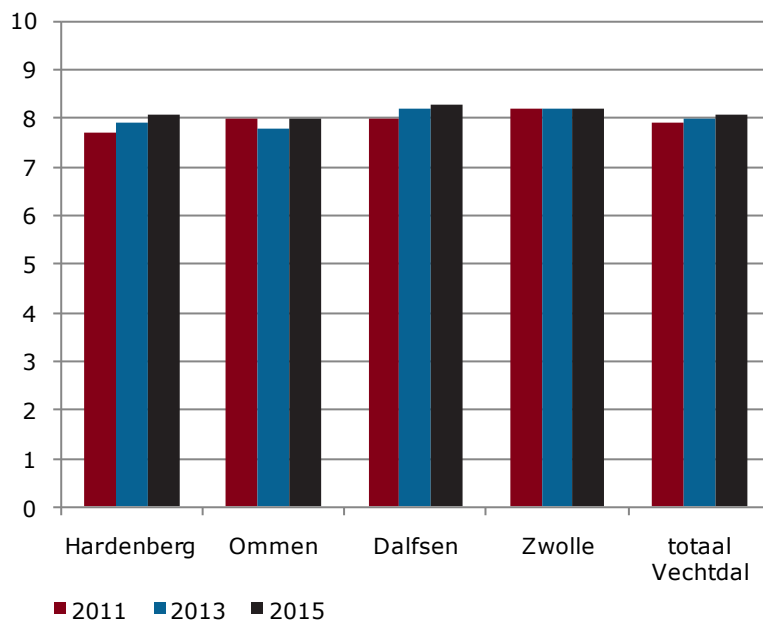
Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. Het programma stelt de rivier centraal in het bereiken van samenhang en sociale verbondenheid en heeft als doel de Vecht een prominentere plaats te geven in de omgeving.

In 2015 is deze indicator voor het eerst in het bewonersonderzoek Vechtdal meegenomen. Deze indicator krijgt daarom geen beoordeling, omdat nog geen trend kan worden aangegeven.

15. Waardering leefomgeving

Grafiek 42: Tevredenheid wonen in het Vechtdal, 2011, 2013 en 2015 (rapportcijfer)

Gebied: 4gem & strook 2 km
Bron: I&O Research 2015.

Wonen, werken en recreëren vormen een belangrijke basis voor de identiteit van het Vechtdal. Hoe tevreden de inwoners hun woonomgeving vinden is een graadmeter voor de leefomgeving en dus erg belangrijk.

Uit het bewonersonderzoek blijkt dat de mensen tevreden zijn over het wonen in het Vechtdal. Men geeft hiervoor gemiddeld een rapportcijfer 8,1. Slechts 17 procent van de inwoners geeft een 7 of lager voor wonen in het Vechtdal. Inwoners van Dalfsen zijn het meest tevreden over het wonen in het Vechtdal. De trend over de periode 2011, 2013 en 2015 lijkt licht stijgend.

Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. Het programma stelt de rivier centraal in het bereiken van samenhang en sociale verbondenheid en heeft als doel de Vecht een prominenter plaats te geven in de omgeving. Tevredenheid van de inwoners is een goede graadmeter voor de kwaliteit van de leefomgeving.

Het hoge rapportcijfer van 8,1 en het feit dat er over de periode 2011-2015 sprake lijkt te zijn van een licht stijgende trend sluit goed aan bij de doelstellingen van RvdV.

4 *Literatuur*

DHV & NWP Planungsgesellschaft mbH, 2009. De Vecht, een grenzeloze halfnatuurlijke rivier. Grensoverschrijdende Vechtvisie.

Provincie Overijssel, 2007. Levende Vecht. Atelier Overijssel, werkplaats voor ruimtelijke kwaliteit.

Programma Ruimte voor de Vecht, 2011. Programmaplan 2012-2015.

Programma Ruimte voor de Vecht, 2015. Uitvoeringsprogramma 2016-2018.

Ruimte voor de Vecht, 2008. Startdocument Masterplan Ruimte voor de Vecht.

Ruimte voor de Vecht, 2009. Masterplan Ruimte voor de Vecht.

Ruimte voor de Vecht, 2009. Masterplan Uitvoeringsprogramma Vecht en Vechtdal 2009.

Bijlage 1 Overzicht indicatoren Monitor RvdV: frequentie metingen, volgende meting, bronnen en leveranciers

	Indicatoren	Frequentie meting	Volgende meting	Bron en leverancier gegevens
E	Economische impuls			
E1	Aantal bedrijven	Jaarlijks	2016	BIRO, via Team Beleidsinformatie, provincie Ov.
E2	Werkgelegenheid Vechtdalregio	Jaarlijks	2016	BIRO, via Team Beleidsinformatie, provincie Ov.
E3	Schaalontwikkeling landbouw	Jaarlijks	2016	CBS Statline
E4	Werkgelegenheid sector recreatie en toerisme	Jaarlijks	2016	LISA, via Marketing Oost
E5	Aantal overnachtingen recreatie en toerisme	Jaarlijks	2016	Regiomonitor I&O research, via Marketing Oost
E6	Inkomsten toeristische overnachtingen	Jaarlijks	2016	Regiomonitor I&O research, via Marketing Oost
E7	Leefstijlprofielen recreatie	Driejaarlijks	2016	KennispuntOost, via Marketing Oost
E8	Bevaarbaarheid Vecht	Jaarlijks	2016	Groot Salland en Vechtstromen
E9	Wandelmogelijkheden	Jaarlijks	2016	Wandelnet.nl
E10	Recreatie inwoners Vechtdal	Tweejaarlijks	2017	I&O Research in opdracht van provincie Overijssel
E11	Publiciteitswaarde	Jaarlijks	2016	Knipseldienst en Buzztalk, via Marketing Oost
W	Waterveiligheid			
W1	Veiligheid primaire keringen	Jaarlijks	2016	Waterschap Groot Salland
W2	Veiligheid regionale keringen	Jaarlijks	2016	Waterschap Vechtstromen
W3	Rivierverruiming benedenstrooms	Jaarlijks	2016	Waterschap Groot Salland
W4	Rivierverruiming bovenstrooms	Jaarlijks	2016	Waterschap Vechtstromen
W5	Beleving veiligheid bewoners	Tweejaarlijks	2017	I&O Research in opdracht van provincie Overijssel
W6	Bewustzijn wateroverlast bewoners	Tweejaarlijks	2017	I&O Research in opdracht van provincie Overijssel
N	Natuurwaarden			
N1	Natuurvriendelijke oevers	Jaarlijks	2016	Team Beleidsinformatie, provincie Overijssel
N2	Aanwezigheid natuur binnen EHS	Jaarlijks	2016	Team Beleidsinformatie, provincie Overijssel
N3	Agrarisch natuurbeheer	Jaarlijks	2016	Team Beleidsinformatie, provincie Overijssel
N4	Aanwezigheid stroomdalgraslanden	Jaarlijks	2016	Team Beleidsinformatie, provincie Overijssel
N5	Kwaliteit waterlichamen bovenstrooms	Driejaarlijks	2017	Waterschap Vechtstromen
N6	Kwaliteit waterlichamen benedenstrooms	Driejaarlijks	2017	Waterschap Groot Salland
N7	Vispasseerbaarheid	Jaarlijks	2016	Waterschappen Groot Salland en Vechtstromen
I	Identiteit			
I1	Landelijke bekendheid spontaan	Jaarlijks	2016	NBTC-NIPO, via Marketing oost
I2	Beleving aantrekkelijkheid voor recreatie	Tweejaarlijks	2017	I&O Research in opdracht van provincie Overijssel
I3	Gevoel Vechtdaller te zijn	Tweejaarlijks	2017	I&O Research in opdracht van provincie Overijssel
I4	Zichtbaarheid Vecht woonomgeving	Tweejaarlijks	2017	I&O Research in opdracht van provincie Overijssel
I5	Waardering leefomgeving	Tweejaarlijks	2017	I&O Research in opdracht van provincie Overijssel

Bijlage 2 Toelichting indicatoren

ECONOMISCHE IMPULS		
E1	Aantal bedrijven	Bedrijvigheid in het Vechtdal is belangrijk vanuit economisch perspectief. Het is van groot belang dat de bedrijvigheid groeit en daarmee mogelijkheid biedt voor de werkgelegenheid in de regio. Doelstelling uit RvdV is om het Vechtdal sociaal-economisch te ontwikkelen. Het aantal bedrijven indiceert de omvang en in de tijd de ontwikkeling en groei.
E2	Werkgelegenheid	Bedrijvigheid in het Vechtdal en daarmee de werkgelegenheid is belangrijk vanuit economisch perspectief. Een goede werkgelegenheid binnen het Vechtdal is van essentieel belang voor de regionale economie, het gebied als woonomgeving en als ondernemersklimaat. Doelstelling uit RvdV is om het Vechtdal sociaal-economisch te ontwikkelen. Het aantal banen indiceert de omvang en in de tijd de ontwikkeling en groei.
E3	Schaalontwikkeling landbouw	De agrarische sector vormt een belangrijk onderdeel van het Vechtdal vanuit economisch perspectief. Schaalontwikkeling is gekozen om overzichtelijk te krijgen hoe de agrarische sector zich door de jaren heen ontwikkelt. De schaalontwikkeling toont niet zozeer het succes of de groei van de sector aan, maar indiceert de aard van de agrarische bedrijvigheid die plaatsvindt in het gebied. Het is een belangrijke indicator die de ontwikkeling in de agrarische sector aantoont
E4	Werkgelegenheid recreatie en toerisme	Bedrijvigheid in het Vechtdal en daarmee de werkgelegenheid is belangrijk vanuit economisch perspectief. Een goede werkgelegenheid binnen het Vechtdal is van essentieel belang voor de regionale economie, het gebied als woonomgeving en als ondernemersklimaat. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het Vechtdal. De werkgelegenheid in de vrijetijdssector geeft een goede indicatie van de omvang en groei van de vrijetijdseconomie. Daarmee geeft deze indicator een goed beeld voor de ontwikkeling van de totale regionale vrijetijdseconomie. Doelstelling uit RvdV is om het Vechtdal sociaal-economisch te ontwikkelen. Het aantal banen indiceert de omvang en in de tijd de ontwikkeling en groei.
E5	Aantal overnachtingen	Een van de doelstellingen uit het masterplan RvdV is om toeristen te verleiden meerdere dagen in het Vechtdal door te brengen. Deze indicator geeft een beeld van de hoeveelheid overnachtingen die jaarlijks worden geboekt. De inkomsten uit de toeristische overnachtingen (E6) is in combinatie met deze indicator (E5) veelzeggend over het gemiddelde budget dat wordt besteed aan overnachtingen in het Vechtdal.
E6	Inkomsten toeristische overnachtingen	Een van de doelstellingen uit het masterplan RvdV is om toeristen te verleiden meerdere dagen in het Vechtdal door te brengen. Deze indicator geeft het totaal aan inkomsten weer die worden behaald uit het jaarlijks aantal overnachtingen in accommodaties in de toeristische sector. Dit geeft een goede indicatie van de omzet die wordt gemaakt door toeristen die de regio Vechtdal komen bezoeken voor een vakantie. Het aantrekken van toeristen van buitenaf hangt samen met de aantrekkelijkheid en de positie van de regio als vakantiebestemming.
E7	Leefstijlprofielen recreatie	Vanuit RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied. Aan de hand van welk type recreanten in het Vechtdal verblijven kan beter ingespeeld worden op de behoeften van toeristen en op welke leefstijlgroepen het gebied zich moet richten. De toeristische campagne richt zich in het Vechtdal richt zich op de leefstijlgroepen Geel en Aqua.
E8	Bevaarbaarheid Vecht	De Vecht staat centraal in het programma RvdV. De doelstelling uit het masterplan is om de Vecht een prominentere plaats te geven in de omgeving en meer manifest te maken. De rivier is van groot belang voor de vrijetijdssector, omdat ze een belangrijke rol speelt in de recreatiemogelijkheden en de aantrekkelijkheid van het gebied. Het organiseren van bezoekersstromen is daarbij ook een doelstelling. De bevaarbaarheid van de Vecht hangt nauw samen met de vaarmogelijkheden voor recreanten, wat bijdraagt aan de toeristische sector. In het Masterplan wordt dan ook gesteld dat het vergroten van de bevaarbaarheid passend is bij de visie van het programma RvdV.
E9	Wandelmogelijkheden	Het Masterplan RvdV stelt dat een goede padenstructuur vanuit de dorpen nodig is om mensen in contact te brengen met het Vecht- landschap. Het bieden van goede mogelijkheden om de omgeving te verkennen en te doorkruisen zal leiden tot een betere en succesvollere vrijetijdseconomie. Fietsen en wandelen behoren tot de meest voorkomende en geliefde vrijetijdsbestedingen in het Vechtdal. Een goede padenstructuur kan beschouwd worden als een belangrijke randvoorwaarde voor het aantrekken van toeristen en recreanten.

E10	Recreatie inwoners Vechtdal	De inwoners van het Vechtdal zijn een belangrijke bron van inkomsten voor de vrijetijdsector. Het percentage inwoners dat aangeeft te recreëren in de omgeving geeft een goede indicatie van de aantrekkelijkheid van het Vechtdal voor haar eigen bewoners om in te recreëren. Dat is van grote waarde voor de vrijetijdseconomie in het Vechtdal.
E11	Publiciteitswaarde	Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. De sector recreatie en toerisme is een belangrijke economische drager in het gebied. De publiciteitswaarde van het Vechtdal wordt on- en offline gemeten aan de hand van de toeristische en recreatie-uitingen in kranten, blogs en websites. De publiciteitswaarde betreft free publicity, advertorials en betaalde spreads en wordt berekend aan de hand van de hoeveelheid ruimte die het free publicity item heeft ingenomen en hoeveel het kost als je het moet inkopen. De publiciteitswaarde is gerelateerd aan de economische bedrijvigheid op het gebied van toerisme en recreatie.

WATERVEILIGHEID

W1	Veiligheid primaire keringen	Aan de veiligheidsnormering van de primaire keringen liggen modelberekeningen ten grondslag, waarin o.a. dijkhoogte en -sterkte, klimaat, neerslag, begroeiing, stroomsnelheid zijn meegenomen. Aan de hand van de berekeningen kan een inschatting gemaakt worden op de kans op overstroming. De veiligheid van de primaire keringen is een zeer belangrijke indicator voor het speerpunt waterveiligheid, mede omdat er veel factoren in verwerkt zijn die voor het vaststellen van de waterveiligheid nodig zijn. Primaire keringen liggen in het benedenstroomse deel van de Vecht en worden beheerd door waterschap Groot Salland.
W2	Veiligheid regionale keringen	Voor uitleg zie W1. Regionale keringen liggen in het bovenstroomse deel van de Vecht en worden beheerd door waterschap Vechtstromen.
W3	Rivierverruiming benedenstrooms	Deze indicator heeft betrekking het speerpunt waterveiligheid en daarnaast ook op het natuurlijk herstel van de Vecht. Het creëren van meer ruimte voor de rivier gebeurt o.a. door het verwijderen van m3's materiaal uit het winterbed. De waterbergingscapaciteit en veiligheid voor het gebied nemen daardoor toe. W3 heeft betrekking op het benedenstroomse deel van de Vecht.
W4	Rivierverruiming bovenstrooms	Deze indicator heeft betrekking het speerpunt waterveiligheid en daarnaast ook op het natuurlijk herstel van de Vecht. Het creëren van meer ruimte voor de rivier gebeurt o.a. door het verwijderen van m3's materiaal uit het winterbed. De waterbergingscapaciteit en veiligheid voor het gebied nemen daardoor toe. W4 heeft betrekking op het benedenstroomse deel van de Vecht.
W5	Beleving veiligheid bewoners	Naast de daadwerkelijke kans op overstromingen is het belangrijk hoe de inwoners van het gebied de waterveiligheid ervaren. Het veilig voelen van bewoners is van essentieel belang voor een gebied als woonomgeving en voor het ondernemersklimaat. Deze indicator sluit ook aan op de ambities van de provincie zoals opgenomen in Gezond en Veilig leefmilieu. Daarbij is het veilige gevoel van bewoners belangrijk in relatie tot het gebied als woonomgeving. Deze indicator wordt meegenomen in de bewonersonderzoeken die tweejaarlijks in het Vechtdal worden uitgevoerd.
W6	Bewustzijn wateroverlast	Naast het aspect dat bewoners zich veilig wanen is ook het bewustzijn op wateroverlast relevant. Deze indicator is ook passend bij de ambities vanuit Gezond en Veilig leefmilieu. Een hoog bewustzijnsniveau v.w.b. wateroverlast leidt tot veiliger handelen en dus een grotere veiligheid. Deze indicator is ook belangrijk in relatie tot een veilige woonomgeving en ondernemersklimaat.

NATUUR

N1	Natuurvriendelijke oevers	De rivier de Vecht is van grote waarde voor de aanwezige natuur in het Vechtdal. Het vormt een belangrijk habitat voor o.a. de aanwezige vispopulaties en overige fauna en flora. De hoeveelheid km natuurvriendelijke (ontsteende) oevers is een voorwaarde voor een stabiel ecologisch systeem in en om de rivier. Het ontstienen van de oevers is dan ook een belangrijk onderdeel van de projecten binnen het RvdV programma om te komen tot een meer natuurlijke laaglandrivier. Natuurvriendelijke oevers vormen een basis voor vele ecologische gemeenschappen op zowel de oever als in de rivier zelf. Deze indicator betreft de voortgang van de projecten m.b.t. ontstening.
N2	Aanwezigheid natuur binnen EHS	De hoeveelheid verworven en ingerichte natuur in het vechtdal is een belangrijke indicator voor de realisatie van de natuurdoelen en omvorming tot halfnatuurlijke rivier. De realisatie van de EHS is een natuuropgave vanuit het rijk en vormt een belangrijke voorwaarde voor de aanwezige natuurkwaliteit in de regio. De hoeveelheid aanwezige natuur in hectares en de stand van zaken m.b.t. verwerving en inrichting van gronden tot nieuwe natuur is een direct resultaat. De aanwezigheid van natuur in het Vechtdal is belangrijk in relatie het landelijk gebied, inwoners, ondernemers en toeristen.
N3	Agrarisch natuurbeheer	Naast de natuur die is aangelegd binnen de EHS-zone, is het voor de natuurwaarde in het Vechtdal belangrijk dat er op de tussenliggende agrarische gronden een natuurvriendelijk beheer wordt gevoerd. Het afsluiten van contracten met boeren voor agrarisch natuurbeheer biedt daarvoor een goede mogelijkheid. In het Masterplan RvdV wordt gesteld: 'Recreatie en maatschappelijke diensten, zoals natuurbeheer, kunnen onderdeel uit gaan maken van de agrarische bedrijfsvoering. In het Vechtdal is zeker ruimte voor de gangbare en innovatieve landbouw.' Deze indicator geeft een beeld van de totale oppervlakte waarop een natuurvriendelijk beheer wordt gevoerd en staat kan als afgeleide gezien worden voor de natuurkwaliteit buiten de EHS gebieden. Hij geeft daarnaast ook aan hoe integraal de natuuropgaven in het vechtdal worden benaderd.
N4	Aanwezigheid stroomdalgraslanden	Stroomdalgraslanden zijn een belangrijk onderdeel van de natuurtypes die voorkomen in het Vechtdalgebied en worden beschouwd als toonaangevend voor de natuur in het Vechtdal. Daarnaast heeft dit vegetatietype een sterke relatie met de rivier. Stroomdalgraslanden vormen een belangrijk habitat voor vele plant- en diersoorten die van grote waarde zijn voor het gebied. Veel van de karakteristieke stroomdalsoorten staan op de Rode lijst van beschermde soorten. Om die reden is de aanwezigheid van stroomdalgraslanden een randvoorwaarde voor het behoud en instandhouding van beschermde soorten. De aanwezigheid van dit type graslanden is tevens een belangrijke factor voor het behoud van een rijke biodiversiteit en karakteristiek ecotype in het vechtdal.
N5	Kwaliteit waterlichamen bovenstrooms	De Vecht is van grote waarde voor de natuur in het Vechtdal, omdat het een belangrijk onderdeel vormt voor het hele rivier-ecosysteem. De waterkwaliteit in de rivier vormt de leefomgeving voor verscheidene soortgroepen, waaronder beschermde vissoorten als de modderkruiper en de donderpad. Het is van groot belang dat de waterkwaliteit van goed niveau is voor deze soortgroepen. Deze indicator is een randvoorwaarde voor de bescherming van beschermde soorten en een gezond ecosysteem. De meeteenheid is de GEP-score voor sterk veranderd water. De score moet voldoen aan de ecologische GEP-normen. De GEP-scores hebben betrekking opmeen drietal paraketers: macrofauna, waterflora en vis. Aan de hand van de scores van de ecologische parameters kan bepaald worden of de kwaliteit van waterlichamen voldoet. De parameter N5 heeft betrekking op het bovenstroomse deel van de Vecht. Hier gelden ander GEP-doelen dan in het benedenstroomse deel.
N6	Kwaliteit waterlichamen benedenstrooms	Voor een beschrijving en duiding van deze parameter: zie N5. De parameter N6 heeft betrekking op het benedenstroomse deel van de Vecht. Hier gelden ander GEP-doelen dan in het boventroomse deel.
N7	Vispasseerbaarheid	Vanuit ecologisch oogpunt is een gezonde rivier rijk aan vissoorten. Voor een grote rijkdom aan vissoorten en gezonde populaties is vispasseerbaarheid van levensbelang. Het mogelijk maken van vismigratie van bron tot monding is daarom een van de doelstellingen van het programma RvdV. Een gezonde vispopulatie is inherent aan een gezond rivier-ecosysteem. Daarom geven de aanwezige vissoorten en -populaties een goede indicatie van de gezondheid van het totale riviersysteem. Deze indicator geeft de werking weer van de zes vispassages die in de vecht zijn aangebracht.

IDENTITEIT

I1	Landelijke bekendheid spontaan	Deze indicator geeft aan hoe bekend het Vechtdal is in de rest van Nederland. De bekendheid van het Vechtdal zegt veel over de identiteit en geeft ook de mogelijkheden en potentie aan voor de toeristische sector. Mensen uit andere regio's van het land kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van het Vechtdal. De indicator geeft het percentage van de ondervraagde Nederlanders weer dat het Vechtdal spontaan noemt als bekende toeristische regio.
I2	Beleving aantrekkelijkheid voor recreatie	Deze indicator geeft aan hoe aantrekkelijk de bewoners van het Vechtdal het gebied vinden om in te recreëren. De data voor deze indicator volgen uit het bewonersonderzoek dat tweejaarlijks in het Vechtdal plaatsvindt. Deze indicator is vooral belangrijk vanuit de sector recreatie en toerisme. Daarnaast geeft hij ook inzicht in hoe omwonenden het gebied ervaren als woonomgeving en zegt het iets over het woonklimaat van het Vechtdal. Deze indicator geeft het percentage van de bevolking weer dat aangeeft het Vechtdal aantrekkelijk te vinden om in te recreëren.
I3	Gevoel Vechtdaller te zijn	Het gevoel Vechtdaller te zijn geeft aan hoe het Vechtdal als identiteit wordt beleefd. Identiteit heeft te maken met hoe trots de oorspronkelijke bewoners zijn op hun gebied of hoe trots de bevolking is op het feit dat ze in het Vechtdal wonen en werken. De data voor deze indicator zijn afkomstig uit het bewonersonderzoek dat tweejaarlijks in het Vechtdal wordt uitgevoerd. De indicator geeft het percentage van de bevolking aan dat aangeeft zich Vechtdaller te voelen.
I4	Zichtbaarheid Vecht woonomgeving	Een van de statements in het Masterplan is 'Maak van de Vecht een voorkant'. De rivier en haar mogelijkheden voor wonen, werken, recreëren en natuur vormt een belangrijke basis voor de identiteit van het Vechtdal. Hoe de inwoners de aanwezigheid van de rivier beleven als onderdeel van hun woonomgeving is dus erg belangrijk. De data voor deze indicator zijn afkomstig uit het bewonersonderzoek dat tweejaarlijks in het Vechtdal plaatsvindt. Voor deze indicator geldt dat in 2015 een eerste meting (nulmeting) is uitgevoerd.
I5	Waardering leefomgeving	Vanuit het programma RvdV is de sociaal-economische ontwikkeling van het Vechtdal een van de hoofddoelstellingen. Het programma stelt de rivier centraal in het bereiken van samenhang en sociale verbondenheid en heeft als doel de Vecht een prominentere plaats te geven in de omgeving. Wonen, werken en recreëren vormen een belangrijke basis voor de identiteit van het Vechtdal. De mate van tevredenheid van de inwoners is een goede graadmeter voor de kwaliteit van de leefomgeving. Deze indicator wordt uitgedrukt in een rapportcijfer en is afkomstig uit de bewonersonderzoeken die in het vechtdal worden uitgevoerd.